

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXIV Birželis – June 29, 1989 Nr.25

TAUTINĖS MINTIES LIUVIŲ LAIKRAŠTIS

Kur pakastas šuo?

Slaptųjų protokolų neradimo mįslė

Vytautas Meškauskas

Tą vokišką posakį prisiminiau skaitydamas Maskvos deputatų kongreso (lietuvių spaudoje vadinamo suvažiavimo) stenogramas apie slaptuosius protokolus, lydėjusius Hitlerio-Stalino paktą. Turint galvoje, kad nūdien kiekviena tauta, savo gyvenamoje vietoje sudaranti gyventojų daugumą, turi teisę sudaryti savo nepriklausomą valstybę, ginčas dėl kažkokių svetimų valdovų pasirašytų protokolų neatrodo esminis. Juk jis nepakeičia aukščiau minėto fakto ir, svarbiausia, tautos daugumos noro atstatyti savo turėtą suverenitetą. Tačiau į diskusijas įsimašęs Michailas Gorbačiovas tarp kitko štai ką pasakė:

"Mes seniai nagrinėjame šį klausimą. Originalų nėra, yra nuorašų, nuo ko nežinia, su parašais. Mums ypač kelia abejonę tai, kad Molotovo parašas parašytas vokiškomis raidėmis. Kai čia buvo kancleris Kohl – tai, kaip sakoma, vyko pokalbis akis į akį, bet jei klausimas įgauna tokį pūdį, verta, matyti, papasakoti, ir ponas kancleris, manau, ne taip išsižeis dėl to, kad aš atskleisiu šią paslaptį, – buvo visiškai konfidencialių klausimų, kai kalbėjomės vieni du. Ir aš, be kita ko, jo paklausiau: ar turite tų sutarčių originalus, priedą? Jis atsakė, kad turi. Aš sakau, tada prašome duoti juos mums. Ir mes, remdamiesi tuo susitarimu nusiuntėm Užsienių reikalų ministerijos atstovą. Taip, Eduardai Amvrosevičius (matyt kreipėsi į savo užs. reikl. ministrą). Taip. Bet ir ten nebuvo rasta originalų."

Kad susitarimas tarp Vokietijos ir Sovietijos buvo – aišku iš jo vykdymo eigos. Tai pripažįsta ir pats Gorbačiovas, kuris teisingiau pasiūlytą įsakymą praveisti tardymą savo už. reikl. ministerijos archyvuose, kodėl ir kada jie pražuvo. Vietoje to, jis pirmiausia pasitikrino pas vokiečius, ar jie turi originalus. (Tokie susitarimai paprastai daromi dvejuose egzemplioriuose). Sužinojęs, kad jie turi tik nuorašus, jis gali drąsiau paneigti jų egzis-

tenciją iš viso. Žinoma, galima prileisti, kad karui pradedus juos sunaikinti liepė pats Stalinas. Dabar ir visai patikima kvota tai sunkiai nustatytų. A. Gromyko neseniai kalbėdamas su vokiečių magazinų DER SPIEGEL teigė, kad tų protokolų iš viso nebūta, nes, jei būtų buvę, vokiečiai, teisiami Nuerenberge tarptautiniame teisme, būtų galėję jais gintis. Tai visai nerimtas argumentas, nes Ribbentropas ir kiti kaltinamieji tik būtų pacitavę dar vieną susitarimą, kurį jie sulaužė, o jų 'nuodėmių' litanija buvo ir taip labai ilga.

Diskusijų paįvairinimui prileiskime, kad – Maskvai mus neteisėtai, sulaužant visus tarptautinės teisės nuostatus aneksavus, – po keliasdešimt metų lietuviams Sovietijoje pasirodytų taip malonu gyventi, kad apie koki nors suverenitetą net girdėti nenorėtume. Ar tada, suradus tuos slaptuosius protokolus, turėtumėm norom-nenom iš Sovietų Sąjungos išstoti? Gal pagal teisę Sąjunga pati galėtų mus iš jos išmesti, atlygindama visus nuotolius už neteisėtą prijungimą, bet tai vargiai patikėtina galiomybė.

Už tat neišskiriamai susieti tuos, ne mūsų pasirašytus protokolus su mūsų suvereniteto klausimu, man rodo, negalima. Istorikė R. Žepkaitė gegužės pabaigoje, Vilniuje įvykusioje mokslinėje konferencijoje apie Pabaltės vidaus ir užsienio politikos problemas Antrajam pasauliniam karui prasidedant, kalbėjo:

"... protokoluose (slaptuose) atsispindi didžiųjų valstybių prievarta ir savivaliavimas. Toliau matome ir kitus panašius faktus, jų praktišką įgyvendinimą. Pvz., spalio 10 d. Tarybų Sąjunga sudaro vadinamą savitarpio pagalbos sutartį su Lietuva ... Visai nelauktai gegužės 25 d. Molotovas įteikė notą, kurioje Lietuva kaltinama sutarties laužymu, t.y. provokacinėmis akcijomis prieš čia dislokuotus tarybinius karijus. Kadangi tokie faktai mūsų vyriausybei nebuvo žinomi, įvykiams (Nukelta į 2 psl.)

Buriotojai su kun. A. Svarinsku garbės tribūnoje ...

Tūkstantinė minia New Yorke pasitiko Lietuvos buriotojus

Birželio 24, 1989 -ji metais. Saulės šypsnio paliestas buvo šeštadienio rytas, besirušiant oficialiam sutikimui Atlanto bangomis atskrieusių baltųjų Lietuvos jachtų, ramiai išdidiems buriotojams atsiekus užsibrėžtą tikslą. Tai, kas vos prieš mėnesį ki-

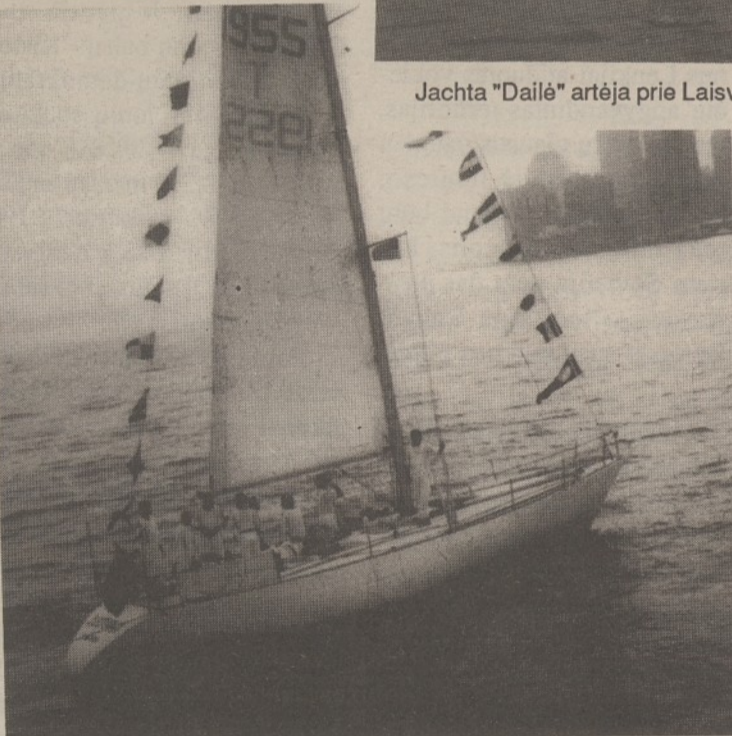

Jachta "Dailė" artėja prie Laisvės statulos, lydima newyorkiečių ...

tą dar kėlė rūpestį, nerimą ir abejones – šiandiena realybė! Audra, Dailė ir Lietuva, jau saugiai pasiekusios Amerikos krantus, bus tuo pačiu žinojimu - tik ši syk be rūpesčio ar baimės – čia sutiktos džiaugsmingai ir su meile, taip kaip buvo išlydėtos namuose ...

Palyginti milžiniškoje krantinėje aukštai iškeltos, iš tolo matomos pleveno trispalvės. Tarytumei į bičių avilį iš visų pusių rinkosi tautiečiai – geltona, žalia ir raudona spalvos mirguliuavo aplink. Gera buvo sutikti senai tema-

(Nukelta į 9 psl.)

Jachta "Audra" artėja prie prielaukos ...

"Žygio per Atlantą" jachtų įgulos ir kapitonai prieš mojančią Tėvynės krantams ...

Ein Deutschland? - Dar sunkiai įsivaizduojama galimybė ir tik glaudžios bendros Europos rėmuose. - Rinkimai Europoje.

JAV prezidentas, viešdamas Vokietijoje, ragino so vietus nugriauti jų pastatytą sieną, skiriančią Berlyną. Po kiek laiko ir Gorbačiovas ten pat prasarė ta tema. Jis aiškino, kad tam tikros aplinkybės privedė prie tos sienos pašalinimo. Jų pranykimas ar pasikeitimas gali paversti tą sieną niekam nereikalinga.

Vokietijos susivienijimo klausimas egzistuoja nuo pat Antrojo pasaulinio karo pabaigos. Faktinai dabartinė situacija yra naudinga abiem pusėm, nors ir ne patiems vokiečiams. Reikia neužmiršti, kad vokiečiai ilgą laiką buvo išsidalinę į įvairias valstybes. Šiandien dar turime tris vokiečiai kalbančių žmonių valstybes: Vakarų Rytų Vokietijas ir Austriją, apie kurios ANSCHLUSŠĄ su kitomis dviem vokiečių valstybėmis niekas dar nekalba.

Pirmam dešimtmety po karo, kancleris Adenaueris Vakarų Vokietiją glaudžiai sujungė su Vakarų Europa, tuo būdu visai atmesdamas sovietų viliones dėl susijungimo su Rytų Vokietija. Prie socialdemokratų kanclerio Willy Brand buvo priimta koncepcija "viena tauta, bet dvi valstybės". Grįžę į valdžią krikščionys demokratai toliau vystė tą idėją įvairiais susitarimais su Rytų Vokietija, kurioje lankosi aukščiausi Vakarų Vokietijos pareigūnai.

Gyvenimas ir pažiūros Rytų Vokietijoje – kad ir lė-

Kur pakastas šuo?

(Atkelta iš 1 psl.)

tirti ji sudarė specialę komisiją. Deja, komisijos išvadų nebuvo paisoma. Viena aišku, jog TSRS tikslas buvo kuo greičiau įsitvirtinti Pabaltyje."

Tai kur čia šuo pakastas? Atrodo, kad Gorbačiovo ir tuo pačiu viso Kremliaus reikalavime "parodykite originalą", – slypi nežinojimas ir neapsisprendimas kaip pertvarkyti Sovietų Sąjungą iš pat valdystės į suverenių valstybių sąjungą.

Tai nemaža problema. Ar, pavyzdžiui, davus suverenumą Pabaltijai, jo anksčiau ar vėliau nepareikalas ir kitos Sovietijos tautos? Tuo atveju gal iš tikro būtų geriau teisintis, kad "mes Pabaltijo valstybes užėmėme pagal susitarimą su Hitleriu, kurį paskelbus negaliojančiu – neturime kaip ten pasilikti". Kazin ar tai sumažins kitų tautų suvereniteto troškimą ...

tai, – keitėsi. Nors dabartinis valdovas Erich Honecker yra stalinistas kaip ir jo pirmtakas Ulbricht, tačiau dabar kas metai 5 milijonai Rytų vokiečių, iš bendro 17 milijono skaičiaus, lankosi Vakarų Vokietijoje. Ten emigruoti gauna leidimą į metus 40,000 Rytų vokiečių. Honecker atmeta bet kokią susivienijimo mintį aiškindamas, kad iš tikro niekas nenori Europos širdyje didelės valstybės, kurią būtų sunku suvaldyti ir ... susivaldyti.

Iš tikro niekas nenori didelės, visai nepriklausomos Vokietijos. Sujungus abiejų Vokietijų karius, jų būtų 660,000 – tai yra dvigubai daugiau negu britų dabartinė kariuomenė. Jos ūkinis pajėgumas būtų daug pranašesnis už kitų Europos valstybių. Už tat, nors viešai tai nesako ma, Vakarų valstybininkai bijo sujungtos Vokietijos. Jie norėtų pirmiau sujungtos Vakarų Europos su bendra valiuta ir glaudžiausiu ūkiniu bendradarbiavimu. Tačiau, kol to dar nėra pasiekta, vokiečių ausys yra atviros Gorbačiovo vilionėms. Sujungta Vokietija jam galėtų praversiti Rytų Europos mažesnių valstybių – Lenkijos, Čekoslovakijos, – gąsdinimui nauju vokiečių pavojumi "Drang nach Osten". Ypač prisiminus Lenkijai atiduotas vokiečių apgyvendintas teritorijas, lenkai turėtų glaustis daugiau prie Sovietijos iš intereso, bet ne meilės. Bet tai būtų toks milžiniškas šuolis, kuriam Sovietija nėra dar pasiruošusi, o tuo tarpu Vakarų Europos susijungimas gilėja.

Birželio 17 ir 18 dienomis 12 Europos valstybių rinko atstovus į bendrą parlamentą Strasboure. Rinkimai nebuvo sukėlę didelio susidomėjimo, nes kol kas tas Strasbourgo seimas buvo daugiau diskusijų klubas, negu tikras įstatymų leidžiamasis susirinkimas. Visa galia kol kas priklauso Brusselyje posėdžiaujančioms ministrų tarybai ir Europos komisijai. Pastaroji yra bendros biurokratijos viršūnė, nepriklausanti nuo seimo. Anksčiau seime konservatyvai buvo stipresni. Dabar, dar negalutinais daviniais, labai sustiprėjo socialistai, kurie turės net 188 vietas 518 atstovų seime. Sustiprėjo ir Žalieji, gavę 37 vietas. Reikia tačiau prisiminti, kad tie Europos atstovai sėdi ne pagal partijas, bet valstybes. Tokiu būdu socialistai, liberalai ir konservaty-

vai nebūtinai balsuoja vienin gai. Ideologiją jie dažnai paaukoja valstybiniais interesams.

Kadangi rinkimai į Europos seimą nebuvo laikomi labai svarbiais, juose neproporcingai daugiau dalyvavo prieš savo vyriausybės nusiuteikę rinkėjai, negu jų šalininkai. Tokiu būdu D. Britanijoje rinkimų rezultatai buvo priešingi paskutiniams rinkimams. 1987 m. britai buvo į Europos seimą išrinkę 45 konservatorius ir 32 darbiečius. Per šių metų rinkimus tas santykis 100% pasikeitė. Konservatorių pralaimėjimas siejamas su premjėrės Thatcher prestižo kritimu. Ji, tarp kitko, priešinosi ir bendros Europos valiutos įvedimui, kai tuo tarpu visos kitos Europos valstybės tam pritaria.

Panašių rezultatų buvo laukiama ir Vokietijoje, tačiau kancleris Kohl, paskutiniu metu susilaukęs dviejų svarbių vizitatorių – prezidentų Bush ir Gorbačiovo, – savo prestižą kiek pataisė. Įdomiausias reiškinys dabartinėje vokiečių nuotaikose yra labai geras kraštutinių dešiniųjų – respublikonų pasirodymas. Tam sąjūdžiui vadovauja buvęs SS karininkas Schoenhuber. Jo partija surinko 7.1% visų balsų. Kanclerio krikščionių-demokratų ir bavarų krikščionių socialų koalicija gavo 37.8% visų balsų, t.y. 8.2% mažiau negu per 1987 m. rinkimus. Jis vis tiek surinko kiek daugiau balsų negu socialdemokratų – 37.8% prie 37.3%.

Pirmą kartą pasirodę visos valstybės rinkimuose respublikonai gavo daugiausiai vyrų ir jaunų žmonių balsus. Jie kiek šnairiai žiūri į Jungtinę Europą, bijodami savo algų sulyginimo su mažiau gnančiais kitų šalių darbininkais ir pragyvenimo lygio kritimo. Jei tokie pat būtų rezultatai per sekančiais metais nu matytus visos Vakarų Vokietijos rinkimus, dabartinė krikdemokratų-liberalų koalicija netektų jai reikalingos daugu-

■ Iš kitos pusės

Skaitau ir netikiu savo akim ... DRAUGO b.kv. pasirašytas vedamasis apie A. Smetoną baigiamas štai kaip:

"... Mūsų tautininkų spauda, užuot skelbdama nesąmones apie A. Smetonos 'amoralų elgėsi', turėtų ištiesai persispausdinti tarybinio istoriko Viktoro Alekno rašinį (Kultūros Baruose) ir iš jo daug pasimo - kyti."

Galima tik spėti, kad b.kv. turi galvoje A.J. Greimo str. N. VILTYJE ir B. Railos atsiliepimą apie jį DIRVOJE. Tame pačiame NV nr. yra paminėti ir kiti du Lietuvos prezidentai. Apie juos rašo politiniai jiems artimi žmonės pas mus įprastu garbinančiu stilium. Tas sugretinimas, mano nuomone, buvo nereikalingas, nes tie du prezidentai veikė pagal 1922 m. konstituciją, kuri jiems paliko visai nedaug galios. Greimas, tarp kitko, savo straipsnį pasiuntė LITERATŪRAI IR MENUI, ką to savaitraščio redakcija ir paminėjo.

Mat Lietuvoje A. Smetonos tema pasidarė aktualesnė negu išeivijoje dėl to, kad beveik iki šiol ten buvo 'oficialiai' nustatyta, jog 1940 m. Lietuva buvo pribrendusi 'socialinei revoliucijai', kuri būtų įvykusi ir sovietų kariuomenei neišveržus. Šitą tezę tarybiniai istorikai, o jų yra trys šimtai, pradėjo griauti, pradžioje atsargiau, o dabar drąsiau. Šioje srityje, žinoma, be Smetonos negali apsieiti. Greimo straipsnis tam labai tiko kaip asmeniškasis paliudijimas apie tą laikotarpį. Jo paminėtas 'amoralus' gandas ir man nepatiko, bet tai daugiau dalykas skonio, apie kurį jau senovės romėnai buvo nustoję ginčytis. Birutei Smetonienei paskelbus faktą, atrodo, nebeleno apie ką ir kalbėti. Dabar, tačiau, jis vėl prikeltas ne tik b.kv., bet keistu sutapimu ir ... AKIRACIŲ apžvalgininko, kuris pacitavęs Smetonienei samprotauja, kad 'mūsų visuomenė dar nėra įpratusi kritiškai vertinti savo didvyrius, valstybininkus ar kitokius pasižymėjusius asmenis' – kas teisybė, tačiau nieko bendro neturi su kalbamu konkrečiu faktų.

Visa tai rodo, kad pergyvenam kažkokį chaosą ir negalime susikalbėti. Tam nepadeda b.kv. įprotis apie viską kalbėti mistiškai ir neišsakant iki galo. Kaip tyčia, peržiūrint užsigulėjusią spaudą, po KOMJAUNIMO TIESOS su A. Smetonos šeimos nuotrauka iš 1927 m. į akis krito chicagiškės VILNIES pranešimas apie Lietuvos Aukš. Tarybos užs. reik. komisijos posėdį, kuriame TIESOS apžvalgininkas Vilnius Kavaliauskas tarp kitko pareiškė:

"Kartais su į Lietuvą keliaujančiomis dovanomis iškykla nesusipratimų. Pvz. buvusio DRAUGO redaktoriaus Br. Kvickio Universitetui dovanotas revoliucinių atsišaukimų rinkinys pateko į Partijos instituto prie LKP CK fondus. Tautietis prašė apie šią dovaną nerašyti, tačiau tai buvo pagarsinta Pergalėje".

Tokia žinutė gali sukelti įvairiausių komentarus, o su didesne pilietine drąsa, nevaikščiujant užuolankom, būtų galima to išvengti. (vm)

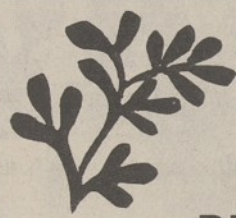
mos. Ją galėtų pakeisti ar 'džioji' krikščionių demokratų - socialdemokratų koalicija, ar trafiko šviesų koalicija (raudona, žalia, geltona) - socialdemokratų, žaliųjų ir liberalų. Iki to laiko tačiau gali daug kas pasikeisti.

Lietuvoje

Koks bus Lietuvos komunistų partijos likimas? Stojusi be jokių sąlygų (jų ir nebūtų paisoma) – tarnauti vien tik Maskvos interesams, ji taip pat susikompromitavo kaip ir visos kitos Rytų Europos komunistų partijos. Nuotai kas krašte parodė komjau-

nimo suvažiavimas.

Toji organizacija, veikusi nepriklausomybės laikais, buvo 1940 metais įjungta į vi sąjungtinę komjaunimo sąjungą. Ji nuo tada vadinosi Lietuvos Lenino komjaunimo sąjunga. Dabar ji liko tik Lietuvos Komjaunimo (be Lenino) sąjunga, kuri turi nemažą turtą. Tamsiausiais Lietuvai laikais jai priklausė apie 400,000 narių, kiek dabar iš jų save nuoširdžiai laiko jos nariais – neaišku. Suvažiavime daugiausiai kalbėjo sąjungos aparato pareigūnai. Neži nodami ką toliau daryti, jie suvažiavimą paleido dviem savaitėm atostogų. Tai įvyko birželio 3 dieną.

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS

— Broker — G.R.I. — C.R.A.

Adv. VYTAS MATAS

— teisinis patarėjas

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-63446116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPEREDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Kas nori kitus prausti, pats turi būti nupraustas

Chicagos "Draugas" 1989 m. birželio 6 d. vedamajame svarsto tautininkų ir okup. Lietuvos spaudos laikysenas apie Antaną Smetoną. Vedamojo autorius b.k.v. rašo, kad "Neseniai mūsų tautininkų spauda tam tikra prasme suniekino jų pačių partijos kūrėją ir ideologą Lietuvos prezidentą Antaną Smetoną. Jų savitrasis ir žurnalas paskelbė-pakartoję niekuo neparemtą šmeižtą, kursavusį nepriklausomybės metais Kaune, apie A. Smetonos tariamai nemoralų elgesį priešvedybiniu metu".

Nesunkiai galime suprasti p. B. Nasvytytės-Smetonienės, prezidento A. Smetonos sūnaus Juliaus našlės norą įrodyti, kad Kauno salioniniuose pasikalbėjimuose ir kavinėse kursavęs K. Binkio, oficialaus A. Smetonos biografo, pasakotas A. Smetonos tariamo šaunumo incidentas yra tik šmeižtas. Nepaiegdama paties fakto, kad tokie apkalbėjimai vyko, ji įrodė, kad tai buvo tik faktais neparemtas gandas. Su tuo sutiko "Naujosios vilties" redaktorius ir "Dirva", tuo reikalu išspausdindama net du viešus B. Smetonienės laiškus ir vieną "N.v." redaktoriaus.

Nei žurnalas "Naujoji viltis", nei "Dirva" – ir net pats straipsnio autorius prof. dr. A.J. Greimas, – nepridavė tai K. Binkio vadinamai 'šaunumo istorijai' kokio nors svorio, jau sekančiam straipsnio sakinyje rašydamas: "Visą tai reiškia, kad žmogus jis buvo, jei ne iškilus, tai bent padorus".

Galime tik spėlioti, ką "Draugas" ir jo vedamojo autorius b.k.v. turėjo dėmesyje, palygindami tautininkų spaudą apie A. Smetoną su okup. Lietuvos dabartine spauda apie jį, ypač vadovaudamiesi vien tik tomis 6-mis eilutėmis iš 9-nių straipsnio puslapių, teigiamai įvertinusių Antaną Smetoną. Aplamai, tautininkų spaudos ir organiza-

cijų, prezidento Antano Smetonos ilgametis teigiamas vertinimas – kaip iškilios asmenybės, kaip kovotojo ir vadovo kovos už nepriklausomybę ir kaip toli pramačiusio gaus politikos, Lietuvos pirmojo ir paskutinio prezidento – ir jo gynimas nuo kitų partijų spaudoje ir visuomenėje, – jų tarpe ir nuo "Draugo", – neigiamų įvertinimų, visada buvo orus, visuotinas, vientisinis ir nesvyruojantis nuo bet kurių vėjų pasikeitimo. Ši tautininkų pažiūra apie A. Smetoną nėra pasikeitusi. Ji tokia yra ir šiandien.

Šv. Raštas mus mokina, kad į nusidėjusį akmenis gali mėti tik nenusidėjęs. Ar tokiu yra "Draugas", kad turėtų moralę teisę mėti į tautininkų spaudą ir patarinėti jai, ką 'nusidėjusi' tautininkų spauda turi daryti, kad išsipirktų savo nuodėmę dėl A. Smetonos "tam tikra prasme suniekinimo"? Esu tikras, kad be didelių sunkumų būtų galima surinkti visą eilę citatų iš "Draugo" vedamųjų ir straipsnių nuo 1927 metų iki jo mirties 1944 metais, įvairiais atvejais visokiomis prasmėmis niekinančių A. Smetoną, – ne tik kaip valstybės prezidentą, bet ir kaip asmenį. Prisibijau tik, kad tai netilptų nei šio rašinio apimtyje, nei "Dirvos" pusmečio numerių ribose, nei žurnalo "N.v." kelių metų numeriuose.

Norėtume tik kaip pavyzdį atkreipti dėmesį į vieną įvykį, kaip 'oriai' pagerbė – ne tik "Naujienos", bet ir "Draugas" – Antaną Smetoną 1942 metais, tik prieš metus atvykusį į Ameriką. Tais metais tautininkai pasiūlė Lietuvos prezidentą Antaną Smetoną, – kaip tinkamiausią asmenį, – kalbėti didžiajame Chicagos Vasario 16-sios minėjime. Jo kvietimui pasipriešino ne tik socialdemokratai vadovaujami dr. P. Grigaičio, ir ne vien sandariečiai vadovaujami Mykolo Vaidilos, bet ir krikščionys demokratai vadovaujami ALRKF-jos pirmi-

Slaptųjų protokolų istorija Nuernbergo teisme

Paruošė B. Klovas

Lietuvos istorikai nori išsiaiškinti su Maskva dėl Molotovo-Ribbentropo slaptųjų protokolų. Jų pastangos yra sveikintinos ir remtinos. Tik labai abejotina, kad politiškai pritaras jų veiksams.

Tie slaptieji protokolai buvo kliūtis ir rakštis ir prieš virš keturiasdešimt metų, kada sąjungininkai rengėsi teisti vokiečių karo nusikaltėlius Nuernberge. Nuernbergo Tarptautinis Karo Tribunalas savo eigoje susidūrė su tais slaptais protokolais, sąjungininkams galvojant, kad jie gali juos nusišlepti.

Pasiruošiant teismo eigai, kaltintojai išdiskutavo klausimą, kaip elgtis su Sovietų-Vokiečių nepuolimo paktu. Vieni buvo nuomonės kad to pakto nereikia minėti, kiti aiškino, kad paktas yra viešas dalykas ir jo vis tiek negalima nusišlepti. Bet slapti protokolai buvo visai kitas reikalas, – tas galėjo erzinti ir jų sąjungininką.

Buvo nustatyta tokia tvarka, kad visi dokumentai

ninko bei "Draugo" to meto vyr. redaktoriaus L. Šimučio. Gindami Lietuvos prezidento A. Smetonos garbę tautininkai buvo priversti ilgokam laikui pasitraukti iš Amerikos Lietuvos Tarybos ir organizuoti tautininkų savitą veiklą su tai žmonėmis, kurie pasijuto įžeistais už tokį nediskretišką ALT elgesį, ir kurie sutiko rodyti priklausančią pagarbą Lietuvos prezidentui A. Smetonai ir su juo dirbti įmanomą darbą, padedant Lietuvos išsilaisvinimui. Ne mažesnis A. Smetonos suniekinimas buvo parodytas tų pačių partijų, ir bemaž tų pačių žmonių, kai buvo steigiamas Bendrasis Amerikos lietuvių fondas – BALFas, – kada tautininkai pasiūlė to fondo garbės pirmininku išrinkti A. Smetoną.

Birželio 6 dienos "Draugo" vedamojo autorius b.k.v. plačiai cituoja okup. Lietuvos spaudoje pasirodžiusius Alfonso Eidinto ir Viktoro Alekno Antano Smetonos vertinimus. Malonu skaityti ir tikrai sveikintinas nuomonių pasikeitimas apie A. Smetoną nuo stalinistinių laikų, o taip pat ir jų atsiprašymas už buvusias paklaidas. Norėtusi matyti, kad – užuot mokinęs tautininkų spaudą kaip gerbti A. Smetoną, – ir "Draugas" viešai paskelbtų, kad jo laikysena A. Smetonai, net jam jau atvykus į Ameriką, nebuvo nei ori, nei pagarbi – ir kaip asmeniui, ir kaip prezidentui. (v.a.)

ir liudininkų šaukimas ėjo per kaltintojų įstaigą. Toji įstaiga pristatydavo dokumentus ir šaukiamus liudininkus Tribunalui patvirtinti, kad būtų išvengta nacių propagandos. Kaltinimas buvo remiamas tik vokiečių dokumentais, nes nebuvo noro, kad ir sąjungininkų veiksmai būtų teisime atidengti. Juk Baltijos valstybės buvo okupuotos, belaisviai ir sovietų piliečiai buvo tremiami iš visur ir vokiečių belaisviai nepaleidžiami, ir visokių kitų dalykų.

Sąjungininkai galvojo, kad jie yra visai saugūs ir niekas be jų žinios negalės išskirti slaptųjų protokolų klausimo.

Dr. Seidl, kuris gynė Hessą, visai nelaukta išskėlė tuos protokolus ir norėjo įnešti į teismą kaip įrodymus, netiesioginiu keliu per dr. Gaus afidevitą. Taip prasidėjo teisinė komedija tarptautiniame teisme.

Visa tai pavaizduota oficialiuose dokumentuose – Trial of Major War Criminals before the International Military Tribunal Nuremberg 14 November 1945 – 1 October 1946 International Military Tribunal Nuremberg. Published at Nuremberg, Germany 1948. Official Text in the English Language.

Cituojama tomas ir puslapiai, kur veiksmas vyksta.

...

Dr. Seidl: 1939 m. rugpiučio mėn. 23 d. Maskvoje buvo sudarytas nepuolimo paktas tarp Vokietijos ir Sovietų Sąjungos, kuris jau yra patiektas Kaltintojų kaip įkaltis GB-145 (Document TC-25). Tą pačią dieną, tai yra, kaip sakyti, tik vieną savaitę prieš karo pradžią ir 3 dienas prieš planuotą Lenkijos užpuolimą, tos dvi valstybės sudarė kitą slaptą susitarimą. Tas slaptas susitarimas iš esmės apibrėžė abiejų valstybių interesų sritis Europos teritorijoje, esančioje tarp Vokietijos ir Sovietų Sąjungos.

Tribunolo Prezidentas: Dr. Seidl, jūs neužmirštate, ar ne, Tribunolo nutarimą, kad tai nėra proga sakyti kalbą, bet paprastai proga pristatyti dokumentus ir šaukti liudininkus. Jūs turėsite galimybę pakalbėti vėlesnėje eigoje.

Dr. Seidl: Taip, iš tikrų jų aš nenoriu sakyti kalbos, bet noriu tarti keletą įvadininių žodžių apie dokumentą, kurį aš pateiksiu Tribunalui. Vokietija slaptame dokumente pareiškė nesuinteresuota Lietuva, Latvija, Estija ir Suomija.

Mums rašo

Brangūs Tautiečiai!

Atsiprašau, kad taip negreitai rašau padėką už jūsų atsiųstas dvi knygas: Švobos "Seiminė ir prezidentinė Lietuva" ir "Tautinės minties keliu". Abi knygos intensyviai skaitom. Tai mums kaip nuostabiai tautiniai vadovėliai. Kol kas mūsų dar oficialiai neįteisino – Ministrų Taryba spres artimiausiu metu. Kol kas oficialiai įteisinti tik Sąjūdis ir kažkokia prasme Tremtinių klubas. Gaila, kad neteko su jūsų tautininkais pabendrauti. Jeigu kas nors atvažiuotų, kviečiam apsilankyti kiekvieną antradienį 17:45 val. Vilniuje, Komunarų 9. Kai šauksim visuotinę susirinkimą ar suvažiavimą, būtinai jus pakviesim. Labai norėtumėm ir iš mūsų kas nors pas jus pakliūti, tik šis klausimas finansiškai neįkandamas.

Lauksime, kad tarp mūsų užsimegstų tampsni ryšiai.

Rimantas Matulis

Lietuvių Tautininkų S-gos
Centro valdybos pirmininkas

T. Prezidentas: Dr. Seidl mes dar nematėme dokumento. Jei Jūs norite pateikti dokumentą, pateikite dokumentą.

Dr. Seidl: Taip, tikrai. Aš galiu pateikti dokumentą tuojau. Tai yra buvusio ambasadoriaus dr. Friedrich Gaus afidevitas. 1939 metais jis buvo Užsienio Reikalų Ministerijos Teisės Departamento viršininkas. Jis dalyvavo derybose kaip Vokietijos Įgaliotinio pagelbininkas Maskvoje ir jis, kuris paruošė nepuolimo paktą – kuris jau yra įteiktas kaip įrodymas, – ir taip pat slaptą susitarimą, kurio turinį aš noriu įteikti dabar Tribunalui, kaip ir faktus, kurie yra svarbūs kaip įrodymai.

Gen. R.A. Rudenko (SSSR pagrindinis kaltintojas): Ponas Prezidente, aš nežinau apie tokio dokumento buvimą, ir todėl aš griežtai atmetu jo įjungimą į rekordus. Aš norėčiau, kad Tribunalo nustatyta procedūra būtų gynybos prisilaikoma. Kaltintojai praityje, kada pateikdavo savo įkalčius, pastoviai pateikdavo tų dokumentų nuorašus gynėjams. Hesso gynėjas dabar pateikia visiškai nežinomą dokumentą ir kaltintojai su pagrindu norėtų susipažinti iš anksto su tuo dokumentu. Aš nežinau apie kokias ar kokius slaptus susitarimus gynybos advokatas kalba ir kokiais faktais jis remia savo pareiškimus. Aš sakyčiau todėl, mažiausiai, apibrėžčiau kaip nepamatuotus. Aš reikalauju, kad tas dokumentas nebūtų skaitomas į rekordus.

(Nukelta į 4 psl.)

Žiemelytė ir trys muzikai

Stasys Santvaras

Beveik ir nepastebėjom kad garso įrašų technika pasikeitė, kad iš plokšelių tie įrašai perbėgo į 'dainų skrynelės' – į kasetes. Dar neseniai rinkom plokšteles, kai kas jų susikrovėm ne žemus kalnus, sudarinėjom diskotekas, o štai dabar – kasetės, kasetės, kasetės! Kurios amžius yra ilgesnis – plokštelės ar kasetės, – bent aš tuo tarpu į klausimą nepajėgiu atsakyti.

Šį pavasarį savo kasetę išleisdino solistė (mezzosopranas) Slava Žiemelytė, smuikininkė Regina Audet, fleitistas Tomas Regina ir pianistas-kompozitorius Jonas Govėdas (kasetės išleidimo mecenatai: Kanados LB, Priskėlimo parapijos kredito kooperatyvas, Kredito kooperatyvas 'Parama', Rosa ir Kazys Ražauskai iš JAV). Visi kasetės dalyviai yra muzikai profesionalai, visi, jei neklystu – Kanados Toronto gyventojai.

Kasetėn įrašyti šie muzikos kūriniai: St. Šimkaus "Kur bakūžė samonota", žodžiai Pr. Vaičiūčio, instrumentuota Jono Govėdo, B. Dvariono "Prie ežerėlio", smuiko pjesė, J. Andriulio "Plaukia Nemunėlis", žodžiai Budrytės, F. Devienne Allegro ir Rondo iš Trečiosios sonatos smuikui, J. Naujalio "Oi neverk, motušėle", žodžiai Maironio, C. Gluecko "Palaimintųjų šokis" (Orfeus), V.K. Banaičio "Tėviškės laukai" (dainos tema pasiskolinta iš M.K. Čiurlionio styginio kvarteto pirmosios dalies), A. Stankevičiaus "Jūroje", žodžiai Dagio, Br. Budriūno harmonizuota liaudies daina "Tykiai, tykiai Nemu-

nėlis teka", instrumentuota J. Govėdo, R. Apeikytės "Matau", žodžiai Pr. Lemberio, J. Naujalio "Lietuva brangi", žodžiai Maironio. Beveik visi lietuviškosios muzikos kūriniai yra romantinės muzikos pobūdžio, jaukūs ir melodingi.

Nauja ir būdinga šioje kasetėje yra tai, kad net ir klasikiniai mūsų vokalinės muzikos kūriniai čia yra atjauninti, jiems yra sukurta nauja ir spalvinga, originalų minties neiškreipianti palyda, kurią atlieka fortepionas, smuikas ir fleita. Tų instrumentuočių sveikintinas ir pagirtinas autorius – pianistas ir kompozitorius Jonas Govėdas.

Slava Žiemelytė, žinoma Kanados lietuvių dainininkė, turi gražaus tembro ir plačios apimties mezzosoprano balsą. Jos dainuojamos dainos kasetėje sudaro persvarą. Jautriai, lakiu balsu, palydima tai vieno fortepiono (J. Govėdo), tai fortepiono, smuiko ir fleitos (J. Govėdo, R. Audet, T. Reginos), ji padainavo su įdomiais įgrindinių muzikos motyvų pakartojimais St. Šimkaus "Kur bakūžė samonota", J. Andriulio "Plaukia Nemunėlis" (tą dainą S. Žiemelytė dainuoja dviem balsais – soprano ir altu, dainuoja lengvai ir patraukliai), išplėtos formos J. Naujalio dainą "Oi neverk, motušėle" (solistė žodį "motušėle" dainuoja vardininko linksnyje, o laikantis Maironio, reikėtų tarti šauksmininką), V.K. Banaičio "Tėviškės laukus", A. Stankevičiaus truputį naujoviškesnės harmonijos dainą "Jūroje", Br. Budriūno - J. Govėdo "Tykiai, tykiai Nemunėlis teka" ir R. Apeikytės dramatinio pobū-

"Tėviškės kampelis" autoriai: S. Žiemelytė, J. Gavėdas, R. Audet ir T. Regina.

džio dainą, išraiškia savo muzikine mintimi apie žmogaus gyvenimo baigtį. S. Žiemelytės dainavime nestinga dailios kantilenos, išjausto ir dailaus frazavimo, solinio dainavimo kultūros ir širdies virpėjimų.

Magnetofoniniai garso įrašai, kaip ir foto aparatai – nemeluoja, koks esi, tokį ir parodo. Iš to, ką girdime aptariamoje kasetėje, susidaro išpuodis, kad Regina Audet yra pajėgi aukšto lygmens smuikininkė. Ji dalyvauja kvarteto atliekamoj St. Šimkaus dainoj "Kur bakūžė samonota", J. Naujalio dainoj "Oi neverk, motušėle" ir Br. Budriūno - J. Govėdo liaudies dainoj "Tykiai, tykiai Nemunėlis teka"; pati viena, kartą tik Govėdo, kartą Govėdo ir Reginos palydima, R. Audet pasmuikavo tikrai įdomų ir stiprią formą sukurtą B. Dvariono kūrinį smuikui "Prie ežerėlio" ir F. Devienne Sonatos smuikui nr. 3 dvi dalis – Allegro ir Rondo. R. Audet smuikas turi gražų tembrą, jos smuikavimo technika lygi virtuozinio lygmens

Skamba kasetėje ir Reginos Audet jautrus muzikavimo temperamentas.

Fleitistas Tomas Regina, be dalyvavimo ansambline grojime, solo groja C. Gluecko lėtų tempų "Palaimintųjų šokių", turbūt Orfejus meilė šokių ir fleitai pritaikyta J. Naujalio dainą "Lietuva brangi", kuria baigiami ir kasetės muzikiniai įrašai. Tomas Regina, kaip ir kiti minimos kasetės dalyviai, yra muzikas profesionalas. Jo fleitos melodijų ir trelių iš tikro malonu paklausti, iš jos yra tikri kviečių grūdai, laki lakštingalos daina.

Muzikas Jonas Govėdas kiek iš tolo galima išvelgti, šiuo metu yra tikrai veikli ir iškili Toronto lietuvių kultūrinio gyvenimo asmenybė. Jis chorų ir solistų akomponiatorius, nuolatinis kultūrinių renginių dalyvis, kaip dabar išgirdom – jis nestokoja ir kūrybinių polėkių. J. Govėdo įnašas į minimą kasetę yra savaimingas, įdomus ir vertingas.

Čia surašytų išpuodžių išvada yra tokia: Žiemelytės

ir trijų muzikų kasetė yra tikrai verta mūsų akylesnio dėmesio. Kas dar myli muziką ir jos melodiją, o ne muzikinį triukšmavimą, tas, minimos kasetės įrašų klausydamas, turės ne vieną malonią atgailos valandą. Beje, kasetė turi ir savo vardą – "Tėviškės kampelis".

• "DAINAVA", Alytaus ansamblis, kuriam vadovauja Danutė Plytnikienė, atvyksta į JAV ir liepos 27 - rugpjūčio 6 d. dalyvaus Š. Karolinės valstijoje ruošiamame tarptautiniame folkloro muzikos festivalyje. Jame dalyvauja kolektyvai iš įvairių pasaulio šalių.

Festivalis vyks netoli Asheville turistiniame centre Maggie Valley, o taip pat Black Mountaine, Franklin ir pačiame Asheville.

Laisvu laiku ansamblečiai pasiruošę duoti koncertą lietuviams ir kitose vietovėse. Smulkesnių informacijų galima gauti festivalio komitete pas pirm. Holf Haufman, tel. (704) 452-2997, arba 456 - 9494.

Nuernbergo teisme...

(Atkelta iš 3 psl.)

Dr. Seidl: *Sovietų Sąjungos kaltintojas teigia, kad jis nežino to slapto dokumento buvimą, kuris bus nustatytas tuo afidevitu. Tokioms aplinkybėms esant, aš esu priverstas prašyti, kad Užsienių Reikalų Komisaras Molotovas, iš Sovietų Sąjungos, būtų šaukiamas liudininku taip, kad būtų galima pirmiausia nustatyti, ar tas susitarimas buvo tikrai sudarytas, antra – koks to dokumento turinys ir trečia ...*

T. Prezidentas: Dr. Seidl pirmas dalykas jums padaryti – yra išversti tą dokumentą ir, pakol jūs padarysite to dokumento vertimą, Tribunolas nėra pasiruošęs klausyti apie tai. Mes nežinom, kas sudaro dokumento turinį. (X tom. psl. 7-9)

(Bus daugiau)

LARGE SOUTHERN AUTOMOTIVE STAMPING PLANT NOW HIRING TOOL AND DIE MAKERS/REPAIR

We are a progressive, high volume automotive stamping plant located in Spartanburg, South Carolina, with immediate openings for experienced Tool and Die Makers or Tool and Die Repair and/or try out. We are an action oriented company that believes in strong employee involvement and in the golden rule of treating others as you would have them treat you.

For qualified applicants we offer the following:

- Pay range of \$10⁰⁴ to \$13 per hour
- \$2000 relocation allowance
- Cash Profit Sharing Plan paid quarterly
- Company paid Comprehensive Health plan for employee and dependents • Pension Plan
- 10 Paid Holidays
- Paid Vacation
- Sick Leave Plan
- Paid Life Insurance
- Tuition Refund

If you are qualified, and interested in a new and challenging opportunity with a growing company, please call 1-800-334-6318 to arrange a personal interview or send a resume to:

Spartanburg
STEEL PRODUCTS INC.

PERSONNEL DEPARTMENT
P.O. BOX 6428 SPARTANBURG, SC 29303

MOLD MAKERS

For Extrusion Bottles.
Salary commensurate with exp. We are a modern air cond. shop, good benefits and over time. We have CNC equipment. We are willing to train the right person.
PRIMUS MOLD INC.
276 Lincoln Blvd.
Middlesex, N.J. 08846
(201) 356-1292

(22-24)

MACHINIST

Machine operator, Surface Grinder, Lathe & Milling machine hand. experienced only need apply. Presently 40-50 hours weekly. Wages commensurate with ability.
Apply:

EVERS CORP.
BROAD & CANAL ST.
RIVERTON, N.J. 08077

(22-28)

EXPERIENCED MACHINISTS

Need (4) immediately for rapidly expanding company. Experienced on Lathes & Mills. Must be able to work from prints, setup & operate. Excellent company paid benefits & vacation. Starting wage based on experience. Apply in person between the hrs. of 9-3 pm. or call Bruce at (215) 443-7517

Dick Moll & Sons, Inc.,
415 Constance Dr.,
Warminster, PA. 18974

(15-24)

Vytautas Matulionis

Kai traška sijos...

Lietuvos 'Armonika' Clevelande

Lietuvos Televizijos ir Radijo Ansamblio "Armonika" koncertas 1989.VI.10, Dievo Motinos parapijos salėje. Ansamblio vadovas Stasys Liupkevičius. Pranešėjas – Vilniaus Akademinio Teatro aktorius Tomas Vaisieta. Dainininkai – solistai: Ramutis Jaromimas Kaspariūnas (baritonas), Nijolė Penkaitė-Jasiukėnienė (sopranas), Zenonas Žemaitis (tenoras). Ansamblio palydovas Vaclovas Sakalauskas.

Vakaro informaciniame leidinyje išvardinta keturiolika ansamblio narių. Instrumentai: armonika, akordeonas, skudučiai, smuikai, ragelis, trimitas, lūpinės armonikėlės, kontrabasas, būgnai ir dar keletas lietuviškai muzikai nebūdingų naujoviškų mušamųjų.

Rengėjai: Lietuvių Bendruomenės Clevelando apylinkės Valdyba.

Šis, jau beveik dvidešimtmetį gyvuojantis lietuviškos muzikos ansamblis, nėra drovus naujokas scenoje. Jis 'mėtytas ir vėtytas', savo toli siekiančiose išvykose matęs daug scenų ir televizijos kamerų. Staiga išliepsnojusiam įvairuojančio meninio lygio Lietuvos ir lietuvių išsvijęs menininkų pasikeitimo įkarštyje, "Armonika" atvežė į Clevelandą dalį savo repertuaro, nuolat papildomo ir išpildomo žinomų Lietuvos muzikų bei dainos menininkų.

Ansamblio vyrų sceninis apdaras: balti marškiniai, lietuviškais raštais dryžuotos liemenės, tautiniai (kai kur gintarais pritvirtinti) kaklaraiščiai, liemenis juosiančios juostos, šviesiai pilkos kelnės ir rudi batai – visumoje darnus spalvų derinys – rūbai nevaržantys tokiam koncertui būdingo sceninio judesio. Vienintelė šio ansamblio moteris (Nijolė Penkaitė-Jasiukėnienė) savo švelniu balsu, gražia išvaizda bei įtikinančiu nuoširdumu dvelkiančia scenine laikysena, yra šio ansamblio puošmena. Ji dėvėjo kukliu 'kasdieniniu' tautiniu rūbu, papuoštu gintaro vėriniumu.

Čia norisi įterpti, kad lietuviškam tautiniam rūbe yra vis dažniau pastebimi neįprasti (o gali tik lig šiol nepastebėti?) deriniai, pvz. rėkiančios mėlyna ir rožinė (ružava) spalvos. Toks spalvų derinys būdingas atogražų kraštams, ne šiauriečiams. Nejučiomis besibraunančios svetimybės?

Miela, kad koncerte nebuvo tokiuose, vis dažnėjančiuose 'suartėjimuose' išgalinčių jausmingų išangų ir graudulingai aimaningų sveikinimų, neretai atšaldančių žiūrovų dėmesį pačiai programai dar neprasidėjus.

Pirmoji vakaro dalis pradėta smagiu orkestriniu numeriu, nustačiusiu koncerto tolimesnę eigą: neatslūgstančių

polkų, valsų, linksmų ir liūdnų dainų, poezijos ir prozos pynę. "Muzikiniame vaizdelyje" buvo įdomūs ragelio ir mušamųjų įtarpai. Dainoje "Gimtoji kalba" (trio vyrams ir sopranui) stigo dinamikos įvairumo. Pranešėjas - aktorius Tomas Vaisieta, šmaikščiai pristatęs visus ansamblio narius, pats įsijungė į koncerto programą padeklamuodamas Donelaičio "Metų" ištrauką "Sveiks, svielteli margs!" ir porą eilėraščių, de ja nevisai įtikinamai. "Žemaičių klumpakojis" buvo žaibiškai miklus. Jame išskirtinai puikiai skambėjo skudučiai. Duetas vyrams "Trys

užuolai" buvo per daug vienišai garsus. Dainoje "Ateik, mergužele" (dviem vyrų balsams) vyravo viską nustelbiąs tenoras, tačiau ragelio ir trimito duetas šioje dainoje buvo pasigėrėtinas – retai sutinkamas šių dviejų labai skirtingų instrumentų muzikinių atspalvių suderinimas.

Antroje dalyje "Mergerio valsas" buvo maloniai švelnesnis, įvairesnis dinamika, ir ... tuo pačiu ... daug įdomesnis. Kapinyno šiurpu dvelkė Sibiro tremtiniams skirta daina "Kur tas dulkėtas

traukinys?" su solo įtarpu sopranui. Tai lyg aimana, kurios beviltiškai nuotaikai labai tiko gūdus (lyg laidotuvių) varpo skambėjimas. Panašios nuotaikos buvo ir daina "Tikėk ir lauk" skirta birželio trėmimams paminėti.

Motivoms "Armonika" skyrė valsą "Obelis", kuriame motina vaizduojama kaip "sodo obelis žila". Palyginimas tikslus, nors šiais laikais žilų mamų skaičius sparčiai nyksta, ypač Amerikoje, kur maža jų nori būti žilomis. Jų laimei, modernioji kosmetika čia daro tikrus stebuklus. Skambi buvo ir visos grupės padainuota "Kai eisu kelaliu". Pasiutpolkė "Staselėms" šokdino ne tik "Armonikos" muzikantus scenoje, bet ir kėdėse neišsitenkančius klausytojus. Šiame šokio viesule atsiskleidė tamprus ansamblio narių muzikinis ir vaidybinis bendradarbiavimas: buvo įtraukti visi instrumentai, įskaitant net keturias lūpines armonikėles.

Po šios kurtinančios garso griūties, buvo tikra atgaiva pasiklausyti aktorius Tomo Vaisietos skambaus balso jam rečituojuojant Antano Barausko kūrinį "Sueiga girtuoklių" (apie 'arieloje' mirkstančius vargdienius) ir ištrauką iš Viktoro Bubnio (?) romano "Po vasaros dangum" (apie močiutės vargus besirūpinant neklaužadomis anūkais ir jos 'kovas su vaikais, žentais, marčiomis, kaimynais ir t.t.). Šiuose prozos gabaluose Vaisieta staiga pražydo pasirinktų vaidmenų pilnu pažinimu, jų smulkmeniškai vaizdžiu perdavimu. Jo girtuoklis buvo įtikinamas ne tik savo apgaulingai narsiais svaichiojimais, bet ir sustabarėjusio liežuvio vapaliojimais. Gal net geriau (!) Vaisietai pasisekė sukurti senos, pavargusios, bet šeimynai ir likimui atsidavusios moters

vaidmenį romano ištraukoje. Rodos taip ir regi tą tūpčiojančią, bumbančią, irzlią, bet šeimai visa širdimi pasiaukusią senelę. Puiku!

Po dar vienos polkos, dvi vyrams "Seserėla, ko žvalgaisi?" pakartotinai įrodė, kaip neatsiejamai mūsų liaudies daina yra sutapusi su Lietuvos žeme. Šią lyriško pobūdžio dainą sekė visai priešingos nuotaikos daina "Kaip uliojo mūs senoliai" – garsi, tranki, rėksminga.

Atlanto buruiotojams skirti "Lėk, sakalėli" džugino gražiais soprano ir tenoro įtarpais, o polka "Lipk ant sienų" pilnai prilygo savo pavadinimui – jos beklausant taip ir norėjo daryti. Koncertas buvo baigtas daina "Sudie, mergužele".

Baigminis dėkojimas ir pasikeitimas dovanomis buvo palaimingai trumpas. Sekant abejotinos vertės lietuvišku papročiu, panašūs atsišveikinimai dažnai nusidriekia į amžinybę. Čia to nebuvo. Atrodo, kad šiuo atžvilgiu mes vis dėlto darome pažangą, nors tai ir prieštarauja lietuviškai prigimčiai. Sugiedojus Lietuvos Himną, gausūs žiūrovai skirstėsi įkaitę, kiek apkvaitę, bet ... patenkinti.

Armonika – tai bene pats 'kaimiškausias' lietuvių muzikos instrumentas, be kurio neįsivaizduojamas joks liaudies šokis, pasilinksminimas, šventė ar subuvimas. Šio instrumento bendravardžio ansamblio nuoširdumas, nedvejojimas užmegsti tamprų ryšių su žiūrovais pastebimas tuoj pat. Jų skaidri nuotaika klausytojus užkrečia greit. Ansamblio sąstatas neperdidelis lankstus, susigyvenęs instrumentiniu-muzikiniu atžvilgiu ir viena kitą papildančiomis, savimi pasitikinčiomis sceniškoms asmenybėms. Tai

(Nukelta į 6 psl.)

"Armonika" Clevelande...

Vaidai iš "Armonikos" koncerto ...

Septynios karvės... *Vladas Vijeikis*

Vaidai iš "Armonikos" koncerto ...

Kai traška sijos...

(Atkelta iš 5 psl.)

stipri ansamblio sąsaja. Energijos, sudrausminto sceninio judrumo ir sąmojaus jiems netrūksta. Į vienas kitą jie reaguoja tiksliai, nors progų 'pasirodyti' kartais pilnai neišnaudoja. Čia gražios išimtys buvo juokdarys trimitininkas ir vienas smuikininkų. Koncerto tekmė buvo gerai apmastyta, greita, pajvairinta guviomis vaidybinėmis propešomis. Nuobodulio spragų koncerte nepasitaikė, o už migyti neleido muzika. Kiek stebina, kad ansamblis, turėdamas savo tarpe du gabius dainininkus (dailiąją Nijolę Penikaitę-Jasiukėnienę ir 'vyrą iš stuomens ir iš liemens' Zenoną Žemaitį), nesuteikė jiems daugiau progų pasireikšti grynai solinėmis dainomis, tuo pajvairinant koncertą ir geriau išnaudojant jų balsinį talentą.

Vienintelis priekaištas "Armonikai" yra perdidelis trankumas ir garsumas, garso tvanu užliejant daug svarbių muzikos bei dainos akimirkių. Koncerto dainos rėmėsi kaimo buitimi ar amžinai skaudžios praecies išgyvenimais, bet kai kurios jų nepaliko didesnio išpūdzio todėl, kad buvo ... neatlaidžiai garsios. Nors gal taip ir "uliojo mūs senoliai", bet jie taip darė "kur lygūs laukai". Pažymėtina, kad keturių sienų suvaržyta erdvė garsą sutirština, sustiprina, todėl persistengti nepatartina. Taip pat atsimitina, kad yra daug sunkiau groti tyliai nei garsiai – tai yra vienas iš muzikinio sugebėjimo įrodymų. Tokių sugebėjimą "Armonika" tikrai turi, tik juo reikėtų dažniau pasinaudoti. Nors šiais laikais muzika (deja) nuolat darosi garsesnė, šiuo, ausų bugnelius skaldančiu pavyzdžiu beatodairiškai sekti neprivalu.

Dainos nemiršta jei jos tampa neatskiriama gyvenamos kasdienybės dalimi. Apleistos dulkėtuose archyvu-

se, jos tampa prieinamos tik "muzikos archeologams", kurių pastangomis, karts nuo karto, 'proginiais protarpiais', išvysta dienos šviesą. Sunku spėlioti ar šio koncerto dainos bei muzika taps MODERNIOS LIETUVIŠKOS IŠEIVIOS gyvenimo kasdienybės dalimi. Nors jos yra nepaneigiamai vertingos išeivijos lietuviybės sustiprinimui bei išlaikymui, jos brangiausias tiems kurie jų garsų aiduose gimė, augo ir brendo, arba jose apdainuojamus įvykius patys pergyveno.

"Armonika" yra stipri lietuviškos dainos ir muzikos pasišventėlių grupė, siela ir kūnu atsidavusi muzikinės lietuviybės skleidimui. Tikimės, kad kada nors ateityje, mes ir vėl turėsime progą išgirsti šį įdomų ansamblių visiškai naujoje programoje.

ELECTRO MECHANICAL REPAIR TECHNICIAN
2 Year Degree or Certificate or Equivalent Experience Required. Will Perform Preventive & Corrective Maintenance to a Variety of Equipment. Send Resume to:
LECTRON PRODUCTS, INC.
1400 S. Livernois
Rochester Hills, MI 48063

(24-26)

Algirdas Pakarklys, atsi-
būdęs iš ryto, šiek tiek sunerimo, nors nakties sapnai jo gyvenime iki šiol nevaicino didelės rolės, o tiesą sakant – jokios, nes užmiršdavo. Labai būtų malonu atsimiti gražūs sapnai. Bet negali atsimiti ir dėl to jam širdį gailėsčio jausmai knibina. Tačiau šiuo kartu Pakarklys labai gerai atsimitinė visus sapno smulkmenas. O sapne jis matė septynias labai liesas karves. Gal jų šeimininkas gerai nepašėrė, o gal jos pačios norėjo atrodyti pagal pasakutinę madą. To Pakarklys nesistengė išnarplioti. Bet septynių liesų karvių sapnuotas paveikslas labai įstrigo į jo smegeninę.

O Pakarklys buvo gerokai apsišvietęs ir pradžios mokyklą baigė su penketukais. Beveik. Bet tai kita istorija. Taigi, gerai apsišvietęs Pakarklys gerokai susirūpino. Jis žinojo, kad Egipto faraonas sapnavo karves ir Juozapas jam sapną išaiškino. Ir per tai labai į aukštą tarnybą pakilo. Bet Faraonas sapnavo keturiolika karvių. Septynios buvo riebios, o kitos septynios buvo liesos. Tą jis labai gerai atsimitinė. O Pakarklys sapnavo tik septynias labai liesas. Pakarklys iš ilgų metų patyrimo žino, kad sapnai šį tą reiškia. Prieš keletą metų sapnavo maišą pinigų. Labai apsidžiaugė. Bet gi džiaugsmo ekstazėje nepastebėjo, kad maišas buvo kiaušas. Taip ir įvyko. Stakai nukrito. Aukso kaina nubirėjo žemėn. Taksai pakilo. Ir t.t. Neskaitant, kad žmona pridėjo apie šimtą svarų ir reikėjo pirkti naują garderobą, nes į senąją neįlysdavo net ir su Pakarklio pagelba.

Šito viso akivaizdoje Pakarklys susirūpino. Ką reiškia septynios liesos karvės, kurių grobai aiškiai matėsi?

Tokių minčių spaudžiamas išvažiavo į tarnybą baisiai bijodamas, kad tos septynios liesos karvės nepastotų jam kelio. Bet taip neįvyko.

Vos peržengęs savo tarnybą slenkstį išgirdo telefono skambutį. Prakalbo žmona ir entuziastiškai pareiškė:

– Mano mamytė atskraustė pas mus. Ji dabar galutinai apsigyveno.

– Pirma liesa karvė, – pagalvojo Pakarklys. Ir atsimitinė, kaip jis savo jaunystėje karves iš dobilienos vaikė. O kaip tu tą karvę išvaikysi?

Labai juodi šešėliai apgaubė Pakarklio mintis. Tie šešėliai tur būt persimetė į jo automobilį. Tas ėmė ir sustojo. Nors Pakarklys nebuvo labai entuziastingai pasirengęs sutikti uošvę savo namuose galutinai apsigyvenimui, – namo važiuoti reikia. O automobilis – nė iš vietos. Čia nevalginsime skaitytojo pasakodami kokius kryžiaus kelius Pakarklys perėjo, kol automobilis jį nuvežė į paskirties vietą.

– Antra liesa karvė, – pagalvojo Pakarklys ir užsirašė savo smegeninėje.

Parvažiavęs namo, nepastebėjo jokios liesos karvės. Žmona pateikė vakarienę. Sūnus buvo apsikirpęs barzdą. Auskaras ausyje daug mažesnis. Duktė nieko nesaikė. Ir tai jau didelis palengvėjimas. Šuo lyžtelėjo ranką. Katė pamurkavo aplink koją besisukindama. Nepaprastai idealus šeimos paveikslas.

Šitokios malonios atmosferos pagautas Pakarklys atsidrėbė savo mėgiamoje kėdeje. Ji buvo labai minkšta. Televizija prikaltė tokia pirkti. Paspaudi ir tavo visą kūną nežinoma ranka pakelia atatinkamon aukštumon. Antrą dieną šie aparatai page do, bet Pakarklys kietas vyras. Gal kada pradės veikti.

Taigi, Pakarklys atsisėdo į šią mėgiamą kėdę ir ėmė peržiūrėti dienos paštą.

Vienas sako, kad laimėjai du milijonus dolerių. Pakarklys labai susidomi. Du milijonai? Čia tau ne du doleriai. Reikės pažiūrėti. Atideda į šalį tolimesniam tyrinėjimui. O čia siūlo picą. Jeigu pirksi šiandie, – gausi dar vieną nemokamai. Pakarklys nors ir nemėgsta picų, bet pagalvos. Veltui gauti. Kas nuo to atsikakė? O čia visa eilė pasiūlymų. Pirk ir pirk. Gausi nuolaidos du centus. Pakarkliui nusibodo tie visi geri pasiūlymai. Tad jis atplėšia gražiai atrodantį voką iš anapus Atlanto.

Atvažiuojame. Sutik mus aerodrome. Trys asmenys. Pusbrolio sesers vyras, tetos sūnaus žmonos, sūnaus duktė dėdės gero draugo žmona.

Pakarklys suskaitė. Penkios liesos karvės. Tai dar dvi ... Ar tos bus dar liesesnės? Pakarklio nugarą nukrėtė širpuliai. Ir tu netikėk sapnais!

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

RN's ALL SHIFTS
Attractive openings that offer: competitive salaries/shift differentials; health & life insurance; dental; vision; disability insurance. Retirement & annuity benefits; tuition reimbursement; hospital & pharmacy discounts; holiday; vacation & sick benefits. All in an outstanding environment. Apply call or write to
BISHOP HODGES CENTER
MEDICAL PARK WHEELING, W.V. 26003
(304) 243-3800

(22-24)

Engineer
MANUFACTURING
Engineer/NC Programmer

Dresser Pump Division has an immediate opening for a Manufacturing Engineer/NC Programmer with at least 5 years Programming experience in Compact II, CAD/CAM. Degree a plus. We offer comprehensive medical, life and dental benefits. Please send resume to:
Dresser Pump Division
Dresser Industries, Inc.
815 Live Oak Dr.
Chesapeake, VA 23320
An Equal Opportunity Employer

AMŽINO ĮŠALO ŽEMĖJE (5)

UŽPOLIARĖS "AMERIKOS"

Iš Trofimovsko važiuojame kaip kas sugebėjome: pavieniui ir grupėmis, baržomis ir kateriais, palikę pusės ištremtųjų bendrą kapą Trofimovsko saloje.

Vieni nusigavo į Leonos aukštupį, dirbo miško darbus, kiti anglies kasyklose. Daugelis buvo prievarta nugabenti 90 km už Jakutsko statyti plytinę.

Kuodžių, Žirgulių šeimos ir mes likome Jakutske. Dirbome statybose, namų pamatams kirtome kirtikliais įšalusią 2 metrų gylį žemę, statėme medinius namus. Tai buvo 1947–1948 metai.

1949 metais mūsų šeimą sugrūdė į sunkvežimį nuvežė už Jakutsko 25 km į Zatajaus gyvenvietę, kur buvo laivų remonto bazė.

Tėvelis su arkliais vežėjo iš taigos malkas. Aš nuėjau į dirbtuves – traukė prie technikos.

Po karo ten buvo privežta daug trofėjinių vokiškų metalo apdirbimo staklių, ten ir išmokau tekintojo-frezuotojo specialybės.

1951 metais vėl atvažiavę saugumiečiai suvarė į sunkvežimį, ir vėl veža, o kurgi dabar?

Atvežė atgal į Jakutską, apgyvendino barakuose. Kūrėsi didelis statybos trestas, pavadintas *Jakustroj*, kuris

statė po visą Jakutiją. Į tą organizaciją buvo suvežta daug lietuvių tremtinių, kurie dirbo statybose. Statėme Jakutijos sostinę. Lietuviai pasižymėjo darbštumu ir kybišku darbu. Kur tik reikėjo gerai ir greitai atlikti darbus, siūsdavo lietuvių brigadas.

Aš dirbau mechaninėse tresto dirbtuvėse prie staklių. Buvau pripažintas kaip žymus racionalizatorius, kelis kartus viršydavau darbo normas.

Keletą kartų už gerą darbą buvau pristatomas valstybiniam apdovanojimams, bet vis atmesdavo. Pasirodo, tremtiniai jų gauti neprivalėjo.

Todėl susikaupė gal kelios dešimtys pagyrimo lapų, kuriuos laikau kaip suvenyrus prisiminimui.

Dirbdamas Jakutske, lankiau vakarinę mokyklą. Peršokdamas per klases, greitai baigiau vidurinę mokyklą.

Daug lietuvių jaunimo mokėsi institute – tapo pedagogais, aš vakariniame skyriuje studijavau elektrotechniką.

Aukštesnioji valdžia rinkosi sau tarnaitėmis tik lietuvius, nes jos nevalgė jų turto, mokėjo paruošti maistą, gerai prižiūrėjo jų vaikus.

ANTANAS ABROMAITIS

Pagarba pirmiesiems šokusiems gelbėti Lietuvą

Kai 1940 m. bolševikai okupavo Lietuvą, pavergtos tautos viltys labai kryo į tautiškai, intelektualiai ir ekonomiškai stipriausią išėivijos dalį – į Jungtinėse Amerikos Valstijose esančiuosius. Nelaimei, tais laikais mūsų išėivija dar buvo labai susiskaldžiusi, vyko kietos tar-

pusavės įvairiausių grupių grumtynės. Tačiau tų įvairių išėivijos grupių vadai – L. Šimutis, dr. P. Grigaitis, M. Vaidila, adv. Ant. Olis – labai gerai suprato padėti, pavo- jų Lietuvai ir įstengė visas, net labai priešiškus nusistatymus turinčias grupes apjungti bendram patriotiniam darbui

– gelbėti pavergtą Lietuvą. Iš pradžių čia buvo keturios pagrindinės grupės: katalikai, tautinė sąjunga, sandariečiai, socialistai, įtraukdami ir abudu stipriuosius lietuvių susivienijimus, sudarytus išėivijos savitarpei šalpai: R. Kat. Susivienijimą Amerikoje ir SLA. Ir taip ateinančiais, 1990 metais šis junginys, Amerikos Lietuvių Taryba, jau švęs 50 metų veiklos sukaktį – auksinį jubiliejų.

Per tą beveik pusšimtį metų Amerikos Lietuvių Taryba įstengė apjungti dar naujas grupes. Dabar į Altą jau įeina 14 centrinių grupių: Amerikos Lietuvių R. Katalikų Federacija, Amerikos Lietuvių Socialdemokratų S-ga, Amerikos Lietuvių Tautinė S-ga, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, Lietuvių Katalikų Susivienijimas Amerikoje, Lietuvių R. Katalikų Moterų Sąjunga, Lietuvos Vyčiai, Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų S-ga, Lietuvos Atgimimo Sąjūdis, Vilniaus Krašto Lietuvių S-ga, Amerikos Lietuvių Respublikonų S-ga, Amerikos Lietuvių Demokratų Lyga, Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjunga. Taigi ALTas apjungia didelį skaičių mūsų išėivijos centrinių organizacijų, kurios turi daug savo skyrių, turi savo laikraščius ar biuletenius ir per tuos junginius galima išjudinti mūsų išėiviją Lietuvos patriotiniams, laisvės užtikrinimo siekimams.

Ir Amerikos Lietuvių Taryba yra sėkmingai pasiekusi, kad JAV nepripažįsta Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą, kad buvo prarastas įstatymas atidarys platesnius vartus mūsų, iš tėvynės išblokštiems, lietuviams iš Vokietijos stovyklų imigruoti į JAV, pasiekė, kad

Amerikos Balsas kasdien duoda transliacijas į okupuotą Lietuvą, o galingosios Amerikos Kongresas kasmet mini Lietuvos Nepriklausomybės dieną.

Amerikos Lietuvių Taryba buvo pirmas iš išėivijos patriotinių grupių sudarytas junginys JAV-se, šokęs gelbėti Maskvos pajungtus brolius. Vėliau JAV-se įsikūrė VLIKas ir Lietuvių Bendruomenė, kurių veikla visi džiaugiamės ir su kuriais Altas palaiko artimus ryšius. Tačiau ir dabar didžioji ankstybosios lietuvių išėivijos dalis per savus centrus yra įsijungusi į Amerikos Lietuvių Tarybą.

Naujieji įvykiai Lietuvoje yra visiems mums paskatas jungtis, rikiuotis suderinti veiklą, kad kuo sėkmingiausiai galėtume padėti į laisvę besiveržiantiems Lietuvos žmonėms. Tuo tikslu Amerikos Lietuvių Taryba spalio 21-22 d.d. Los Angeles mieste šaukia lietuvių kongresą, į kurį suvažiuos ne vien Alto skyrių ir organizacijų atstovai, bet taip pat ir VLIKo bei LB vadovybės žmonės ir čia bendrai bus aptarti, suderinti veiklos būdai, apsvarstyti degantieji dabarties mūsų tautos reikalai ir bus jungtinėmis jėgomis numatomi geriausi dabarčiai tinkami veiklos keliai. Šis kongresas turi nusipelninti visų reikiamą dėmesį. Be jį organizuojančių ALTo centro žmonių, yra įsijungę mūsų Los Angeles lietuviai patriotai, kurie tame mieste sudarė specialų komitetą, vadovaujamą uolaus tautinės minties veikėjo Antano Mažeikos. Jų sėkminga organizacinė veikla buria gražias viltis šio Amerikos lietuvių kongreso pasisekimui.

Juoz. Pr.

RN'S & LP'S

To work & live in congenial community.
3 Positions, 3 - 11:30 pm shifts
Apply, call or write to L. GALL RN D.O. N
SHIAWASSEE COUNTY
MEDICAL CARE FACILITY
729 S. Norton St., Corunna, MI 48817
Tel. (517) 743-3491

(24-8)

BALTIC TOURS

1989 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

RUGPJŪTIS

LIETUVA IR ŠVEICARIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Zūriche
Kelionė nr. 803 rugpjūčio 3-17 **\$2,299** iš Bostono ir Niujorko
\$2,482 iš Čikagos

LIETUVA, AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Vienoje.
Kelionė Nr. 810 rugpjūčio 10-24 **\$2,399** iš Bostono ir Niujorko
\$2,582 iš Čikagos

LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA — 15 dienų: 7 d. Lietuvoje, 6 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinkyje.
Kelionė nr. 814 rugpjūčio 14-28 **\$2,459** iš Bostono ir Niujorko
\$2,642 iš Čikagos

RUGSĖJIS

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.
Kelionė Nr. 914 rugsėjo 14-27 **\$2,209** iš Bostono ir Niujorko
\$2,392 iš Čikagos

LIETUVA — 10 d.: 7 dienos Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje.
Kelionė Nr. 944 rugsėjo 14-23 **\$1,799** iš Bostono ir Niujorko
\$1,982 iš Čikagos

SPALIS

LIETUVA IR AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 2 Vienoje.
Kelionė Nr. 105 spalio 5-19 **\$2,159** iš Bostono ir Niujorko
\$2,342 iš Čikagos

LAPKRIČIS

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.
Kelionė Nr. 102 lapkričio 2-15 **\$1,899** iš Bostono ir Niujorko
\$1,882 iš Čikagos

GRUODIS

LIETUVA IR BELGIJA Naujų Metų kelionė, 14 dienų: 9 naktų Vilniuje, 1 Maskvoje, 2 Briuselyje
Kelionė Nr. 129 gruodžio 29-sausio 11 **\$1,599** iš Bostono ir Niujorko
\$1,782 iš Čikagos

Ekskursijos į Palangą ir Klaipėdą su pernaktavimu kiekvienai grupei!

Baltic Tours patarnauja sudarant jūsų artimesiems dokumentus viešnagei pas jus.
 Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos parduotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.
 Taip pat pradėdame naują paslaugą, statant paminklus jūsų mirusiems giminiams Lietuvoje.

Platesnei informacijai ir kelionių lankstinukams kreiptis:

BALTIC TOURS
77 Oak St., Suite 4
Newtown, MA 02164
Tel.: (617) 965-8080

Mano mamytė keletą metų tarnavo pas akademiką Naumovą.

1953 metais po Stalino mirties papūtė kiti vėjai, lengviau atsidusom ir mes, tremtiniai. Jaunimui leido važiuoti mokytis į Novosibirską, Omską. Į Lietuvą dar greit grįžti neleido.

Dar vėl kas mėnesį eidavome į spekomendantūrą pasižymėt. Pasų neturėjome.

Keletą metų dirbau kartu su Aleksandru Tiškovu, kuris prieš karą mokėsi Maskvos aviacijos institute. Gražiai deklamavo Jesenino eilėraščius, už kuriuos atbuvo 10 metų Kolymos lageriuose.

Buvo ir tokių, kurie su pavydu žiūrėjo į lietuvius, nes jie jau buvo geriau už juos apsirengę, negirtuokliavo ir sąžiningiau dirbo. O kiek kartų už tai buvau išvadintas fašistu ir t. t.

Daug lietuvių mirė ir Jakutske, čia jau ne iš bado, bet praradę sveikatą Užpoliarėje.

1956 metais vedžiau bendro likimo draugę Nijolę Vaičiūnaitę, ji su tėvais (abu mokytojai) tais pačiais metais buvo ištremita, tik jie gyveno Bykovo kyšulyje.

1958 metais gimė dukra Marytė.

1961 metų vasario mėnesį gimė sūnus Stasiukas.

Tais pačiais metais rugpjūčio mėnesį su kūdikiu ant rankų grįžome į Lietuvą. Niekas čia mūsų nelaukė ir su gelėmis nepasitiko. Sunku buvo prisiregistruoti. Statėmės kooperatinį butą.

Keletą kartų važinėjau į Vidaus reikalų ministeriją dėl reabilitacijos. Reikalavo rašyti autobiografiją ir t. t. Kiekvienam tremtiniui yra sudarytos bylos, kurios kaip šešėliai slenka, kur bepajudėtum. O didžiulis saugumo aparatas varto tas bylas ir skaito pageltusius lapus, kur kas, kada sunkiai atsiduso ar negražiai pažiūrėjo, ar ką nors pasakė.

Bandžiau įsidarbinti Petrašiūnų elektrinėje ir dar keletą mėnesių, bet, parodęs dokumentus, vienur girdėjau — „Su jūsų dokumentais nepriimam“, kitur — *my takich ne beriom!*

Esu dėkingas Kauno elektros tinklų vadovybei, buvusiam direktoriui Randakevičiui, dabartiniams Spėliui, vyr. inžinieriui Oniūnui, kurie patikėjo man gana atsakingas pareigas.

Dabar esu pensininkas, bet dirbu ten pat.

Prisiminęs tremtyje išgyventus metus, vis pagalvoju: kiekgi žmogus gali visko iškentėti ir išgyventi.

Ir už tą viską, ką čia aprašiau, 1964 metais gavome mažo formato lapelį, kuriame parašyta, kad visa mūsų šeima ištremita neteisėtai — reabilituota.

Esu laimingas, kad gyvi tėvai, sesuo.

Mūsų vaikai gimė tremtyje ir jų pasuose tai įrašyta. Reikia būti optimistui ir tikėtis, gal mūsų anūakai turės pasus, kuriuose bus įrašas — *gimė Lietuvoje.*

Train to be a Professional

- SECRETARY
- EXECUTIVE SEC.
- WORD PROCESSOR

HOME STUDY /RES. TRAINING

- FINANCIAL AID AVAIL.
- JOB PLACEMENT ASSIST.

1-800-327-7728

THE HART SCHOOL
 a Div. of A.C.T. Corp.
 Nat'l. Hdqtrs, 4699 N. Fed. Hwy.
 Pompano Bch. FL

**OPPORTUNITY
FOR OFFICE HELP**

Full & part time.
Some experience preferred.
As combination
Billing Clerk, Telephone
Operator / Receptionist.
Hours 9 to 3
W.J. TRUELLE CO., INC.
25 Dry Dock Ave.
South Boston, MA 02210
Tel. (617) 426-4963

(24-30)

**STRUCTURAL STEEL
DETAILER & ESTIMATORS**

ARE YOU TIRED OF THE COLD?

Qualico Steel an established structural steel fabrication company located near Dothan AL (90 miles from Gulf Coast) is presently accepting applications for Structural & Miscellaneous Detailers, Checkers & Estimators. A minimum of 3 years experience required. Good Salary & Benefits. Send resume and sample of work to Mr. W.R. Thomas.

QUALICO STEEL CO., INC
 P.O. BOX 149
 Webb, AL 36376

(15-29)

**MAINTENANCE
SUPERVISOR**

Extensive maintenance and trouble shooting experience in the following areas: boiler, compressor, conveyor line, forklift, stamping presses, and on going preventive maintenance for an assembly/stamping facility. Ability to supervise and coordinate maintenance department activities and schedules. Minimum 3 years in maintenance supervision required. Please respond by June 9, 1989 to: Delta U.S.A. Corp. 1000 Ternes Dr, Monroe, MI 48161. EOE.

**WANTED
JOURNEY MEN
OR
1ST CLASS SKILLED
AUTOMATIC SCREW
MACHINISTS**

For Multi Screw Mashine
Operators and Close Tolerance.
For 1st & 2nd Shift.
Apply, call or write to
**PERFECTING DIVISION
OF M-C INDUSTRIES, INC.**
332 Atandø Ave.
Charlotte, NC 28206
Tel. (704) 334-1975

(24-26)

TOOLMAKERS

A fully qualified toolmaker is needed to produce complex dies, jigs and fixtures from samples, sketches or drawings. Ability to perform his/her own layout and development work, the ability to use precision measuring devices is required.

Our company offers a friendly atmosphere with a competitive compensation and benefits program. Those who are interested should send resume with salary history to

WHELOCK INC.
 Attention: Human Resources
 273 Branchport Ave.
 Long Branch, NJ 07740

Equal opportunity employer m/f (20-26)

Train for careers in

- AIRLINES
- CRUISE LINES
- TRAVEL AGENCIES

HOME STUDY/RES. TRAINING

- FINANCIAL AID AVAIL.
- JOB PLACEMENT ASSIST.

1-800-327-7728

A.C.T. TRAVEL SCHOOL
 Nat'l Hdqtrs, 4699 N. Fed. Hwy.
 Pompano Bch. FL

BOSTONO LIETUVIAI

Petras Viščinis

STAMBI PARAMA ĮVAIRIEMS REIKALAMS

Tautinės Sąjungos Bostono skyriui pardavus turėtą namą, gauti pinigai laikomi neliečiamais, o gaunami už juos nuošimčiai kasmet paskirstomi įvairiems lietuviškiems reikalams. Šiomet toks paskirstymas atliktas skyriaus narių susirinkime birželio 11 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos patalpose.

Pagal valdybos pateiktą planą su mažomis pataisomis nutarta skirti: Dirvai 1,200 dol. telefakso aparatui įsigyti, Vilties d-jai 3,000 dol., Vasario 16 gimnazijai 500 dol., Lenkijos lietuvių laikraščiai "Aušra" 200 dol., Punsko lietuvių kultūros namams 300 dol., Laisvės Varpui 500 dol. telefakso aparato įsigijimui, So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jai 200 dol., Lietuvos buriuotojams 1,000 dol., Alkos archyvui 573 dol. (sietyno atnaujinimui), Sodauto ansambliui 1,000 dol., Petro Čepo Jaunimo Fondui 900 dol. Viso paskirstyta 9,573 doleriai.

NAUJA VALDYBA

Birželio 11 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos patalpose įvykusiame Lietuvių Karių Veteranų S-gos Ra-

movės Bostono skyriaus narių susirinkime išrinkta nauja valdyba: Jurgis Jašinskas – pirmininkas, Martynas Dapkus – vicepirm. ir išdininkas, Aloyzas Astravas ir Mykolas Manomaitis – sekretoriai. Į kontrolės komisiją išrinkti Stasys Griežė-Jurgelevičius, Albinas Šležas ir Teofilis Janukėnas.

Svarbiausias skyriaus darbas – Lietuvos kariuomenės šventės minėjimo surengimas.

KUNIGAS ALFONSAS SVARINSKAS

Bostone surengto Tra-giškujų birželio įvykių minėjime birželio 11 d. susidomėjimo centre buvo kun. Alfonsas Svarinskas, kurį Lietuvos okupantas išlaikė kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose apie 22 metus. Jis atnašavo šv. Mišias šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje ir kalbėjo apie Lietuvos okupaciją nuo jos pradžios ligi šių dienų, pabrėždamas lietuvių tautos pasipriešinimą.

Kovoje už Lietuvos laisvę jis išskyrė tris fazes: pasipriešinimas ginklu, moralinis pasipriešinimas ir dabartiniai įvykiai, kurie turėtų privesti prie nepriklausomybės atstatymo. Ypač aukštai jis iškėlė partizanų kovą ir aukas, pa-

Perspausdinant "Gintaro" kilimo istoriją, buvo sumaišyti skirsniai, tad ištaisai pakartojame straipsnį kaip turėjo būti.

1989 m. gegužės 16 d. Toronte įvykusio "Gintaro" ansamblio koncerto metu, vadovams Juozui ir Ritai Karasiejams buvo įteiktas kilimas su jame įsusta "Gintaro" emblema. Ta proga kilimo vyriausia audėja dr. Angelė Kazlauskienė sutiko atsakyti "Tėviškės žiburių" korespondentei į keletą klausimų.

— *Visą dieną įtemptai dirbusi su pacientais dantų gydy-mo kabinete, savo vakarus ir savaitgalius turėtumėte skirti poilsiui; iš kur sėmėtės ištvermės ir energijos tokiam dideli-am darbui?*

— Pradėdama žinojau, kai tai bus didelis darbas, bet, prisipažinsiu, netikėjau, kad jis bus toks didelis. Prie jo pastūmėjo meilė Lietuvai, noras padaryti ką nors vertingo, išliekančio; ne kokią pirktinę dovaną, bet savo rankų darbą. Pasirašėme sau motto ir pasikabinome virš staklių "Su kiekvienu mazgu įrisame savo meilę Lietuvai".

— *Kodėl kilo sumanymas austi kilimą, kas tą mintį davė ir kam jis bus įteiktas?*

— "Gintaras" buvo pakviestas Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansamblio eilei koncertų įvairiuose Lietuvos

reikšdamas, kad birželio 22-ji turėtų būti skirta partizanų pagerbimui. Antroji kovos fazėje jis pirmąjį veiksmu nurodė Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką, prie kurios leidimo lietuvių ir anglų kalba daug prisidėjo ši krašto lietuvių. Už tai, o taip pat už Lietuvių Informacijos Centro ir visos lietuviškos spaudos rėmimą, kaip ir rūpinimąsi kultūros reikalais išreiškė visiems padėką. Jis gražiai atstovavo visiems kovotojams už Lietuvos laisvę.

Minėjime ištraukas iš ištremtųjų išleistų atsiminimų skaitė Bostono aukštesnio sios lituanistinės mokyklos mokiniai. Minėjimą atidarė ir pravedė Marius Žiaugra, o su kun. Alfonsu Svarinsku minėjimo dalyvius supažindino Stasys Goštautas.

Prie įėjimo buvo renkamos aukos, kurių dalis skirta kun. Alfonsui Svarinskui, o dalis – kitiems lietuviškiems reikalams. Minėjime dalyvavo daug Bostono ir apylinkės lietuvių. Tai buvo reikšmingas minėjimas ir retas susitikimas su aktyviu Lietuvos laisvės kovotoju.

Dar pažymėtinas originalus žuvusiųjų pagerbimas. Jį pravedė lituanistinės mokyklos vedėja Daiva Matulionytė-de Sa Pereira. Prie simboliško tremtinio kapo uždegti atminimo ir pagarbos žvakutės buvo pakviesti visi minėjimo dalyviai. Taip sujungtas tremtinių likimas su laisvėje išlikusiais tautos nariais.

"Gintaro" kilimo istorija

Pokalbis su dr. Angele Kazlauskiene

miestuose. Lietuvišku papročiu važiuojant į svečius šeiminkams vežama dovana. Kilimo idėją iškėlė gintarietis-veteranas Mikas Slapšys viename vadovų pasitarime. Idėją visi mieliai priėmė, o jai įvykdyti krėpėsi į mane. Kilimas bus nuvežtas ir įteiktas Vilniaus universitetui.

— *Ar turėjote padėjėjų ir kiek darbo valandų praleidote prie kilimo?*

— Turėjau talkos kadrą apie dvidešimt moterų. Vienos iš jų padėjo daugiau, kitos mažiau. Aš pati įdėdavau apie šešiasdešimt valandų savaitėje. Vien tik mergaitės profilį arčiau ir taisyčiau septynias valandas, kol išgavau tą, ko norėjau. Iš viso esame įdėję per tūkstantį darbo valandų ir surišę apie trisdešimt tūkstančių mazgų.

— *Kokios buvo didžiausios kliūtys?*

— Pirmiausia – laiko stoka; turėjome tik tris su puse mėnesio. Sunkiausia buvo suorganizuoti medžiagą: virvelę metmenims, įrankius ir siūlus. Negalėdama gauti tinkamos žalios spalvos vilnos, pati virtuvėje maišiau dažus ir dažiau siūlus.

— *Kas padarė kilimo projektą?*

— Aš piešiau eskizą pagal originalią "Gintaro" emblema. Anatomines detales figūroms pozavo gyvi modeliai. Kilimo viduryje įstaus Lietuvos valstybės herbas buvo prieš eilę metų stilizuotas dailininko Telesforo Valiaus.

— *Kodėl susidomėjote kilimų rišimu ir kas išmokė šio meno?*

— Man visuomet patiko dirbti su vilna, pajusti jos šilumą, švelnumą, gėrėtis spalvų subtilumu. Ji tarsi atgyja žmogaus rankose. Dailininkų – Antano ir Anastazijos Tamošaičių darbai, ypač kilimai, man visą laiką buvo didžiausia inspiracija. Iš jų išmokau austi, o ši kilimą rišant, Anastazija Tamošaitienė buvo mano nuolatinė vadovė ir patarėja.

— *Ar kanadiečių spauda paminėjo jūsų darbą?*

— "Oakville Beaver", išėinęs tris kartus savaitėje, gegužės 17 d. laidoje paskyrė visą puslapį Lietuvos, jos folkloro ir šio kilimo aprašymui su didele nuotrauka.

— *Kaip jūsų vyras dr. Sigitas Kazlauskas reagavo į tokį besąlyginį atsidavimą šiam darbui?*

— Jo atsižvelgimas buvo labai malonus, pozityvus ir teigiamas. Uolus mano pagalbininkas ir konstruktyvus kritikas, jis savo praktiškom sugestijom dažnai padėdavo išspręsti painias problemas. Be jo moralinės paramos kažin ar būčiau ištesėjusi.

— *Atrodo, kad menas yra neatsikiriama jūsų gyvenimo dalis. Jūsų namai išpuošti paveikslais ir įvairiausiais dailės darbais, o ir aiškinate juos su giliu kritišku įžvalgumu. Ar jūs formaliai studijavote kurią nors meno šaką?*

— Taip. Surinkusi penkiolika pilnų kreditų, gavau interjero dekoratorės diplomą iš Sheridan College. Prieš tai keletą metų vakarais lankiau Ontario College of Art, kur studijavau piešimą ir kompoziciją. Taip pat lankiau keramikos kursus. Aš beveik instinktyviai puoši savo aplinką, vi-

sur ieškau spalvų, formos, grožio. Be meno negalėčiau gyventi.

— *Dabar jūs pirmininkaujate kun. Petro Ažubalio stipendijų fondui. Kokioje padėtyje jis yra, ir iš kur sukeliat lešas?*

— Yra tam tikras pastovus kapitalas, o iš procentų skiriame kasmet vieną stipendiją humanitarinius mokslus studijuojančiam jaunuoliui-ei už lietuvišką veiklą. Stipendija reklamuoja pati save, be to, pamažu susidarė rėmėjų tinklas, kurie prisimena retkarčiais paaukoti. Jiems esame labai dėkingi.

— *Esate ne skambių šūkių, bet konkrečių darbų žmogus, o jūsų meilė tėvų kraštui pirmiausia reiškiasi labdaroje. Nepaslaptis, kad jūs, kaip dantų gydytoja, išimtinai daug padedate besilankantiems iš Lietuvos. Kodėl?*

— Ten, iš kur jie atvažiuoja, dantų medicina ir higiena yra labai apleista. Jie ateina į kabinetą suvarge, be vilties, lyg ko bijodami. Ir kai pamato, kiek su pažangia technika ir moderniais įrankiais galima padaryti, jie nušvinta, pradeda šypsotis, lyg tampa kitais žmonėmis. Per juos iš naujo pajuntu pasididžiavimą savo profesija, ir darbas kabinete nustoja būti rutina. Gaila, mano jėgos ir laikas yra riboti, ir negaliu daugiau padaryti. Mano didžiausias troškimas matyti Lietuvoje aukštesnį dantų medicinos lygį – tokį, koks jis galėtų ir turėtų būti. Mes, iš-eivija, šioje srityje galime Lietuvai daug padėti.

Dėkoju už tokį nuoširdų minčių pasidalinimą ir linkiu jums ateityje sėkmės ir ištvermės.

Kalbėjosi –

Angelika Sungailienė

PRINTING

Opportunity for the right person if you are expd in contact processes such as:
FILM NEGATIVE
WASHOFF - MYLAR
PAPER PRINTS
& ARE SELF-STARTER
EQUITABLE BLUEPRINT & PHOTO
PRINT CO., INC. - Wants You!
We are an equal oppty employer.
ALL UNION SHOP
Must be U.S. Citizen or have a greencard.
Call Lori at (212) 962-5672
for an appointment for an interview.
(15-24)

FOR SALE • EUCLID • BRICK
DOUBLE • 64,000
WANTED, LICENCED SALES
PERSON, FULL OR PART TIME.
GEORGE KNAUS
REAL ESTATE
481-9300

(24-25)

CABINET MAKER

Exp. necessary. Full time. Wood & plastic laminate from prints. Send resume or apply Wood Dimensions, Inc., 1295 W. 78th, Cleveland, OH 44102. (18-24)

LP N'S

7 to 3 & 11 to 7 shift
Geriatric Rehab Preferred.
Excellent salary • Shift differential
• Pleasant working conditions •
Family like atmosphere.

Call or send resume to
Lorraine Callahan
(201) 736-2000

GROTTA REHAB CENTER
20 Summit Street
West Orange, NJ 07052
Equal Opportunity Employer
(24-27)

Positions Available

Hannibal Regional Healthcare System

A 125-bed acute care hospital serving Northeast Missouri has the following staff openings due to expansion of services:

REGISTERED NURSE: Positions are currently available on the Surgical Care Unit for the night shift; and in our Intensive Care Unit on both the evening and night shifts, also

EMERGENCY ROOM NURSES: on both evening and night shifts.

REGISTERED PHYSICAL THERAPIST

Hannibal (home of Mark Twain) is just minutes from Missouri's newest recreational lake and boasts an excellent school system, accredited 4-year private college with expanding programs and expanding industry and tourism.

We offer excellent salary and benefit programs and a challenging and exciting work environment.

Isn't it time for you to find out why you should be a part of our team?

For consideration send resume to:

Human Resources Department

Hannibal Regional Healthcare System
109 Virginia Street Hannibal, Missouri 63401

Equal Opportunity Employer

MACHINE OPERATORS

We currently have openings in our Machine Shop. Candidates must be able to read and interpret blueprints, use a variety of measuring gauges, setup and operate machine tools within tolerance limitations to produce within quality standards. Excellent earning potential and benefits program.

Apply to:

FULLER COMPANY

236 S. Cherry St.
Manheim, Pa. 17545

EOE M/F

Lietuvos buriuotojai New Yorke...

(Atkelta iš 1 psl.)

tytus, ar labai retai sutinkamus draugus-pažįstamus su tuo pačiu džiugiu lūkesčiu veide.

Atplaukusią jachtų sutikimui parūpintas ekskursinis laivas jau laukė parengtyje. Džiugus klegėjimas liejosi su laivo motorų ūžesiu, kai švelniai supant bangoms pajudėjome nuo kranto. Dairantis aplink tikrai norėjęs sušypse na kartot ... kiek daug ponų, kokie jie visi gražūs ...

Iš tolo pastebėjome trijulę baltų taškų, artėjančių ir vis labiau išvirstančių į skriejančios žuvėdros sparną, augančią burę ir bures. "Lietuva" iškėlė spinakerį - Trispalvę! Išsirikiavusios igulos entuziastingai mojo mums atgal. Jų paleistos trispalvės raketos žaismingai suposi erdvėje tarytum sakydamos - ir mes čia! Artėjančios jachtos 'augo' ir retkarčiais galėjai matyti dainuojant ir juos kartu. Kiekvienas turbūt žino tiksliai pats, kas skriejo paraleliai širdyje ir mintyse. Žiūrint at-

gal, truputį gaila, kad dauguma buvome kiekvienas sau ir nebuvo to, kas duotų 'toną' dainai, šūkiui ar refrenui visame laive suskambėti taip galingai, kad bangos pagavusios aidą nešti galėtų iki Baltijos krantų ... Tačiau daina aidėjo palydima šūkais ir skandavimu vienu po kito, vėliavėlių jūrai banguojant kartu su laivu. Atrodė, kad mūsų buvo tiek daug!

"Lietuva" ėjo pirmoji, sekė "Audra" ir "Dailė". Toluomoje pasirodė pagerbimui fontanų laivas, didi, iškeltą žibintą laikanti Laisvės stovykla ... Symbolika. Vilties ir realybės. Ir vėl vilties ... Norėjosi, kad nebaigtų momentas, tarytum bangos liūliuojamas sapnas gražus palietęs uolėtus krantus ...

Krantinėje jau laukė minia. Esu tikra, kad buvo daugiau negu atrodė, nes žmogus nėra toje pat skalėje kaip didieji laivai. Daugiaaukščiai pastatai ir žmonės juose - balkonuose, laiptuose, užpildyti suolai - tarytum žvir-

Apie 300 tautiečių su laivu pasitiko Lietuvos jachtas prie Laisvės statulos.

Jachta "Lietuva" su trispalve spinakeryje artėja prie Amerikos krantų ...

bliai medžio šakose! Šimtai susilieja į dešimtis, tūkstančiai į šimtus - tik ekspertai galėtų tiksliai pasakyti kiek galvomis reiškė 'daug!'. Estradoje vienas po kito pristatomi kuklūs mūsų ryžtingieji jūreiviai-buriuotojai, dignitarai. Pagarba Kūrėjui. Sveikiniai, padėkos ir visa pridėrama atributika (tiksliai jau kas praleido programoje nenumatytus asmenis prie mikrofono, - gal geriau tegul ir nebebando teisintis ...). Pradžioje diskretūs filmuotojai ir visokiųjų aparatūrų savininkai - be abejonės gerų norų vedini, - taip išsidrąsino, kad

kurį laiką estradoje geriausiai matėsi tiksliai jų nugaros. Bet, gal užtai vėliau bus daugiau džiaugsmo tiems kurie negalėjo dalyvauti, gal net mums patiems.

Gi dienos 'kaltininkai' su šypsniu priėmė viską, darniai išiliedami į juos supančią minią, atsakydami į klausimus, vis 'užmesdami akį'

ant prie krantinės pririštų miniatiūrinių, lyginant su ten stovinčiais laivais, savo jachtų, ištikimai tamavusių didelėje ir garbingoje kelionėje.

Oficialioji dalis, kuriai tiek daug buvo ruošta, pastangų ir darbo dėta - didelė dalis nematoma ir neparodoma, kaip ir normalioje dienos eigoj, - baigėsi. Oficialus aprašymas ir apžvalga be abejonės bus, atiduodant 'kreditus' ten kur priklausau, džiaugiantis sėkme ir gal staptelint ten, kur galėjo būt geriau.

Pakili nuotaika dar 'kabo' ore. Nors prieplaukos aikštėkrantinė ištuštėjo daug greičiau neg prisipildė, bet sekančioji sutikimo ir šventės dalis dar tęsis kitur, ir rytoj.

Tikėkim, kad trijų baltųjų jachtų atplukdytas iššūkis sujudintų bangų efektu plėsis mummyse visuos, nuplaudams gal ir nejučiomis susidariusių dulkių sluoksnį, kad visu gyvumu, tiesdami širdį, žinojimą, pajėgas ir ranką, kartu galėtume užtikrint paramą ir užnugarį tiems, kurie tikėdami ryžtasi.

Margučio radijo vedėjas Petras Petrutis ir "Audros" kapitonas Ignas Miniotas

Susitikus su kapitonu I. Miniotu ... Iš k.: Lilė Milukienė, dail. A. Elskus, kap. I. Miniotas, V. Milukas, VS Stefa Gedgaudienė ir B. Stundžia.

Dalelytė stebėtojų šaunių jūreivių sutikime ...

East St. Louis tautininkų veikla

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos East St. Louis skyrius įsisteigė 1965 metais. Dauguma skyriaus narių gyvena East St. Louis, Collinsville, Belleville ir Mascoutah miestuose. Pirmasis pirmininkas buvo inž. Jonas Gumbelvičius. Skyriaus įsteigimo inspiratorius buvo inž. Bakšys iš Chicagos, tarnybos reikalais trumpą laiką gyvenęs East St. Louis mieste. Po jo pirmininku buvo išrinktas dr. Paulius Švarcas, ilgą laiką skyriui sėkmingai vadovavęs. Metų bėgyje keitėsi valdybos ir pirmininkais buvo Vladas Tervydis, Bronius Tiškus, vėl Jonas Gumbelvičius, ir vėl dr. Paulius Švarcas.

Skyrius, nors ir nebūdamas gausus nariais, visvien daug prisidėjo prie Tautinės Sąjungos darbuotės. Didesnėmis sumomis parėmė Nepriklausomybės Fondą, tūkstančiu dolerių parėmė Vilties D-jos leidžiamą Stefanijos Rūkienės Sibiro kančių "Grįžimas į Laisvę" antrąją knygą. Pastoviai skyrė aukas Dirvos leidimui ir tobulinimui. Nebuvo pamiršta ir kitos organizacijos, kurios rūpi nosi Lietuvos likimu. Tą toliau tęsia ir dabar.

Praeitasi metais skyrius atsivieškino su dr. Paulium ir Aldona Švarcais, kurie išsikėlė gyventi į Kaliforniją, arčiau prie ten gyvenančių savo dukrų. Išleistūvės, vadovaujant Skyriaus pirm. Vladi Tervydui, buvo pravesotos B. ir A. Tiškų sodyboje.

Skyrius stengiasi kuo nors išryškinti lietuviškas tradicijas. Visados gyva ir veikli skyriaus narė Mėta Kikutienė pravedė Kalėdų eglutės puošimo tradiciją Collinsville Memorial Public Library, anksčiau vykusią St. Louis senuosiuose teismo rūmuose. Ji parengė vaizdų ir puikiai suredaguotą lankstinuką anglų kalboje. Vietos laikraštis idėjo nuotrauką su aprašymu. Lankstinuko išlaidas padengė Lietuvių LB apylinkė, o lietuviški šiaudinukai-papuošalai buvo nupirkti ALT S-gos skyriaus lėšomis.

Velykas Skyrius atžymėjo Lady of Snow Shrine patalpose, Belleville, IL., kurios vadovybė kreipėsi į skyriaus narę A. Tiškuvienę, suorganizuoti lietuviškų margučių išstatymu. Ji, pasikvietusi į talką Mėtą Kikutienę – kuri paruošė lankstinuką anglų kalba, nusakantį lietuvių Velykų tradicijas ir pajavairinta verbomis bei žemėlapiu, ir A. Gavelienę – prisidėjusią puikiais lietuviškais margučiais ir tautinėmis lėlėmis, labai reprezentatyviai tai atliko tuo ir vėl išvedant Lietuvos vardą į viešumą. Renginyje dalyvavo taip pat ukrainiečiai, vengrai, kinai, lenkai, ai-

riai, rusai ir kitų tautybių atstovai. Žmonių atsilankė labai daug susidomėjimas buvo didelis. ALT S-gos East St. Louis skyriaus valdyba apmokėjo lankstinuko spausdinimo išlaidas.

Skyrius, žengdamas į naujus metus, išsirinko naują valdybą: pirm. Vladas Tervydis, išd. Jonas Lujas ir sek. Bronius Tiškus. Į Revizijos komisiją įėjo Kristupas Kikutis ir Mėta Kikutienė. Kaip visada, nebuvo pamiršta DIRVA, paskiriant jai 50 dolerių Dr. Paulius Švarcas pakeltas Skyriaus Garbės nariu, taip kaip užpraėjusiais metais buvo atžymėtas išvykęs inž. Jonas Gumbelvičius, – jie abu pasilieka nenutraukę ryšių su savo skyriumi ir bendraminčiais!

Sekantis numatytas renginys yra Joninės – J. ir A. Lujų sodyboje. Skyriaus nariai narės bus laukiami!

Taigi, nors nariais ir negausus East St. Louis skyrius, bet yra gyvas ir judrus! Tenka tik palinkėti ir toliau gyvuoti, puoselėjant naujų darbų žiedus. (bt)

• **ALFONSAS RUIGYS**, gyvenęs Klaipėdoje, Paryžiaus Komunos g-vė Nr. 2 (37-38), ieško savo dėdės Mato Ruigio, emigravusio prieš I-jį Pas. karą į JAV. Jei jis miręs, prašo padėti surasti jo artimuosius.

• **EMIL ir JULIA SINKIAI**, Santa Monica, Ca., atnaujindami prenumertą pridėję jai auką 25 dol. Ačiū.

STAMPING SUPERVISOR
Production supervisor for stamping operation. At least 2 years stamping experience required. Knowledge of stamping, production scheduling and material handling required. Please respond by June 5 to Delta U.S.A. Corp., 1000 Ternes Drive, Monroe, MI 48161. EOE

MACHINE SHOP FOREMAN

We are seeking an individual with 10 to 15 years experience as a General Machinist. Must be able to quote jobs, purchase materials, organize work, machine parts and assemble. competitive wages and benefits.

Apply call or write.

MAINE FABRICATORS
R.R. #1, Box 197
West Buxton, Maine 04093
(207) 929-6667

(22-27)

DIE SETTER

Experience in progressive dies & a variety of feeds. Presses 25 to 110 ton, blue print reading & use of basic measuring instruments. Salary commensurate with exp.

PRECISION METAL PRODUCTS
(216) 252-6054

(22-26)

WANTED EXPERIENCED MACHINISTS

Troy based manufacturer has current openings for a Mill Hand & Lathe Hand for the day shift and for a Blanchard Hand & a Surface Grinder Hand for the afternoon shift. Long term employment in a non-automotive shop. Steady work & liberal benefits. Apply

BETA INTERNATIONAL
1470 Temple City Dr. Troy, Mich. 48064
(313) 649-3120

(22-26)

Superior Savings ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĒLIUS

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• **LIEPOS 16, 12 val.** Žalgirio šaulių kuopos gegužinė prie ežero, Canterbury Rd.

• **LIEPOS 22, 6 v.v.,** Lietuvių Kultūros Darželių vakaronė Gwinn Estate, 13407 Lakeshore Blvd., Bratenahl, Ohio

• **LIEPOS 23,** Lietuvių Peningų gegužinė.

• **LIEPOS 30, 12 val.** Ramovės Clevelando skyriaus gegužinė prie ežero, Canterbury Rd.

• **RUGSĖJO 9** Clevelando vyrų okteto išleistuvių balius.

• **RUGSĖJO 10 D.,** Tautos šventės minėjimas ir Tautos Fondo popietė Lietuvių Namuose.

• **RUGSĖJO 15** Abiturientų balius.

• **RUGSĖJO 17,** Prezidento Antano Smetonos 45 m. mirties paminėjimas

• **RUGSĖJO 30,** Pabaltiečių vakaras.

• **SPALIO 14-15,** tradicinės Lietuvių Dienos.

• **LAPKRIČIO 11,** Lietuvių Namų metinis balius.

• **LAPKRIČIO 12,** Kultūrinė Popietė – prelegentė prof. dr. Marija Gimbutienė. Rengia Skautininkių Draugovė Lietuvių Namų salėje

• **LAPKRIČIO 25,** Kariuomenės šventės minėjimas Lietuvių Namuose. Rengia Ramovės Clevelando skyrius.

• **GRUODŽIO 31,** Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių Namuose. 1990 m.

• **VASARIO 25,** Lietuvių Namų ir klubo narių metinis susirinkimas

• **KOVO 4,** "Taupos" kredito kooperatyvo narių metinis susirinkimas

• **SPALIO 6-7,** Dirvos 75 metų sukakties minėjimas.

TOOL & DIE DESIGNER

5 yrs. experience, metal stamping company in Cleveland. Dies (progressive and deep draw). FEE PAID by employer. Excellent salary with benefits. Contact: Personalized Career Services, 5970 Heisley Rd., Suite 240, Mentor, OH. 44060

SAINT JOSEPH ACADEMY

GRADES 9-12

Promoting personal development and academic growth in a Catholic Christian atmosphere.

BOARDING OR DAY FOR YOUNG WOMEN

PROGRAMS OFFERED:

Academic (with optional early college placement)

General Education

English as a Second Language (ESL)

Excellent student-teacher ratio; moderate tuition.

Modern facilities on a spacious country campus.

Write or Call: Principal

SAINT JOSEPH ACADEMY

Columbia, PA 17512. Phone 717 285-4536

JOURNEYMAN MOLDBAKER

The Phoenix Glass Plant of the Anchor Hocking Industrial Glass Company, located in Western Pennsylvania, is seeking a Journeyman Moldmaker to begin work immediately due to an expansion of the plant's manufacturing processes. Experience with press machine molds is preferred but not required. Our hourly rate is \$13.39 plus a comprehensive medical and dental plan, life and disability insurance, pension plan and 401K savings plan. Interested candidates should send a resume to:

Manager Human Resources
ANCHOR HOCKING INDUSTRIAL GLASS COMPANY
400 Ninth Street
Monaca, PA 15061
An Equal Opportunity Employer

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Atvyklę I SLA seimą viltininkai Teodoras Blinstrubas, Janina Linkuvienė ir Stasys Virpša, nepatingėjo aplankyti Dirvą ir pasidalinti seimo įspūdžiais

• SLA SEIMAS Clevelan- Povilui Dargiui susirgus, Sei de įvyko birželio 23-25 d.d.. mui vadovavo vicepirminin- Dalyvavo 52 delegatai. Prez. kas Aleksandras Chaplikas ir

Grupė clevelandiečių su Sibiro kankiniu kun. Alfonsu Svarinsku Dievo Motinos parapijos klebonijoje praleido malonų vakarą, besidalinant įspūdžiais V. Bacevičiaus nuotr.

atstovų išrinktas dr. Algirdas Budreckis.

Seime dalyvavęs VLIK pirmininkas dr. K. Bobelis padarė pranešimą apie žmogaus teisių konferenciją Paryžiuje.

Seimo bankete kalbą pa sakė dr. Algirdas Budreckis.

• LIETUVOS BURIUOTO JAI iš New Yorko autobusu atvyksta į Clevelandą šį ketvirtadienį, birželio 29 d. 8 val. ryto. Autobusas sustos Dievo Motinos parapijos aikštelėje. Clevelandiečiai šeiminkai čia pasiima savo svečius.

Tą pačią dieną 7 v.v. Dievo Motinos parapijos auditorijoje įvyks Clevelando lietuvių susitikimas su Lietuvos buruiotojais. Prie įėjimo bus renkamos aukos išlaidoms padengti. Po susitikimo sve-tainėje bus vaišės.

Pentadienį, birželio 30 d. 9 val. ryto buruiotojai išvyksta į Chicago.

Dėl smulkesnių informacijų prašoma kreiptis į Dženaarą Kizį tel. 531-8429 arba Vladą Petukauską, tel. 531-3872

• LIETUVIŲ DIENOS Clevelande bus švenčiamos spalio 14-15 d.d. Programą atliks Vilniaus universiteto dainų ir šokių meno ansamblis. Smulkesnė informacija bus skelbiama vėliau.

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN TOOL AND DIE MAKERS to work & live in a small congenial community. Central Kentucky manufacturer needs experienced toolmakers for building and maintaining progressive dies. Modern shop with EDM and CAD. Growth company with major companies as customers. Send resume with details of experience to: Continental Metal Specialty Personnel Dept., PO Box 725, Richmond, Kentucky 40475 Equal Opportunity Employer (19-28)

• CLEVELANDO VYR. SKAUČIŲ ŽIDINYS, per izd. T. Urbaitienę, Dirvai paremti atsiuntė 50 dol. Ji rašo: "Gintaro ir dainos vakaras buvo labai sėkmingas. Dėkojame Clevelando visuomenei už dėmesį ir palankumą mūsų renginiuose. Dirvos laikraščio išlaikymui iš gauto pelno skiriame 50 dol. auką. Be lietuviškos spaudos, lietuviški darbai nebūtų įmanomi.

Linkime Dirvai derlingų metų." Ačiū už auką ir linkėjimus.

WANTED
JOURNEYMEN or 1-ST CLASS SKILLED
CNC MACHINISTS VERTICAL MILLING &
LATHE MACHINISTS

Be able to set up work from blue prints & close tolerance. Are you looking for steady employment in a clean & air condition facility? We offer excellent benefits & steady work for qualified men. For 1st & 2nd shift.

SCHWARZKOPF DEVELOPMENT CORP.
35 Jeffrey Ave. Holliston, MA 01746
(508) 429-6601

(22-31)

Taupa

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street

Cleveland, Ohio 44119

(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.

Pentadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.

Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Sąskaitas, Certifikatus, IRA, Čekių Sąskaita, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

P A T R I A

Aukštos kokybės europietiški produktai:

- Duona ir Pyragai
- Mėsos ir Sūriai
- Kava ir Arbata
- Saldainiai ir Šokoladas
- Vynas ir Alus
- Dovanos

Užėikite šlandien.

794 E. 185th Street (Viena mylia į šiaurę nuo I-90)

Pirm. - Šešt. 9:00 iki 6:00. Sekmadienį uždaryta. (216) 531-6720

DIRVA

• DIRVA ateinančią savaitę, dėl JAV nepriklausomybės šventės – liepos 4 d., neišeis. Sekantis numeris išeis liepos 13 d. data.

• DIRVOS NOVELĖS KONKURSUI gauta dar viena novelė "Virgutė ir jos prižiūrėtojos" (Teresė Konstančienė), išsiųsta prieš birželio 15 d.

TARĖSI DIPLOMATIJOS ISTORIJOS REIKALAIS
Š.m. birželio 17 d. Lietuvos Nepriklausomybės Fondo pirmininkės Emilijos Čekienės namuose, Woodhaven NY, įvyko LNF valdybos posėdis, tikslu galutinai aptarti Lietuvos Diplomatijos istorijos išleidimo reikalus. Posėdyje dalyvavo Lietuvos atstovas Washingtone Stasys Lorzaitis, Lietuvos gen. konsulas

Naujai įsikūręs Los Angeles vyrų choras, vadovaujamas muz. Aloyzo Jurgučio, Birželio trėmimų minėjime atliko meninę programą.

LOS ANGELES

PAMINĖJO BAIŠUJŲ BIRŽELĮ

Birželio vienuoliktą, eilės tvarka, Išvežtųjų minėjimą šiais metais Los Angeles mieste rengė estai.

Akademija vyko estų, latvių ir lietuvių perpildytoje Šv. Kazimiero parapijos salėje. Priprasta tvarka įneštos vėliavos, sugiedotas Amerikos himnas, sukalbėta invocacija, pristatyti garbės svečiai, kurių pirmasis žodį tarė Lietuvos konsulas Vytautas Čekanauskas. Pagrindinis kalbėtojas – gerai žinomas estų veikėjas Arne Kalm.

Meninėje dalyje jautriai ir švelniai dainavo, deklamavo ir tautiniais instrumentais (Kannel) skambino trys estės moterys. Tas jų ansamblis, kartais susidedantis iš daugiau nei trijų, jau ne kartą pasirodė lietuvių tarpe ir visuomet buvo labai šiltai priimtas.

Publiką, o ypačiai lietuvius, nepaprastai maloniai nustebino muziko Aloyzo Jurgučio naujai įkurtas ir per labai trumpą laiką puikiai paruoštas vyrų choras, sudainavęs tris populiarias dainas: J. Strolios "Tykus buvo Vakarėlis", V. Kuprevičiaus "Ant Marių Kranto" ir E. Balsio "Jūreivio dainą". Bravo mūsų balsingieji vyrai!

Pabaigai, kaip visuomet visa salė sugiedojo visus tris Himnus. (rs)

RENGINIAI

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Los Angeles skyriaus šių metų numatyti renginiai:

• RUGPIŪČIO 27 D., sekmadienį, Vidurvasario šventė – gegužinė po stogu Tautiniuose Namuose.

• RUGSĖJO 10 D., sekma dienį, Šv. Kazimiero parapijos salėje Tautos Šventės minėjimas. Kalbėtoju pakviestas jaunas visomenės veikėjas Tadas Dabšys, pėnai apdovanotas Eugenijaus Kriaučeliūno vardo premija už plačią veiklą jaunimo tarpe.

• GRUODŽIO 10 D., sekmadienį, Tautiniuose Namuose susirinksime paminėti ALT S-gos, o taip pat ir mūsų skyriaus (tryliktojo) įsikūrimo keturiasdešimties metų sukaktį.

TRYS JAUNUOLIAI IEŠKO GLOBĖJŲ

Dirva gavo iš Lietuvos trijų jaunuolių laišką, prašant padėti jiems atvykti į JAV.

Tai vilkaviškiečiai Rimantas Paltanavičius, 27 m. amžiaus, Raimundas Kuzminskas, 25 m. ir Gintautas Savickas, 27 metų.

Rimantas Paltanavičius

Gintautas Savickas

Raimundas Kuzminskas

Jie nori gauti iškvietimus ir padirbėti, kad atsilyginti iškvietėjui. Rašo, kad nesudarys bėdų ir darbo nebijo. Prašo rašyti Rimantui Paltanavičiui • 234270 Vilkaviškis • Gegužės 1-sios gatvė 30-24 • Lithuania.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6028 Mayfield Road, Suite 10, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ŽENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

A + A

KĘSTUČIUI MIKLIUI

per anksti iškeliavus amžinybėn, jo atminimui skiria auką paremti lietuvišką spaudą

Brolis Vytautas ir šeima

Mielam draugui

A + A

KĘSTUČIU MIKLIUI

mirus, žmonai MARYTEI, dukrai ASTAI, broliui VYTAUTUI, brolienei BRONEI ir visai giminei giliausią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Barbara ir Teodoras
Blinstrubai
Daiva ir Raimundas
Panarai

A. A.

TOMUI LEONUI

taip netikėtai mirus, tėvams ELENAI ir PAULIUI LEONAMS, dukteriai DAIVAI, sūnui TOMUI, sesutei REGINAI ir visai giminei giliausią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Barbara ir Teodoras
Blinstrubai

Mielam draugui

A + A

ALBERTUI SUŠINSKUI

mirus, skausmo ir liūdesio prislėgtai žmonai IRENAI, vaikams bei anūkams, reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą.

Reda ir Juozas
Ardžiai
Aldona ir Vytautas
Mauručiai

las New Yorke Anicetas Simutis ir LNF valdybos nariai – pirm. Emilija Čekienė, vice pirm. Algis Sperauskas, sekr. Juozas Bagdonas, išd. Saulius Sirusas ir valdybos narys Liudas Tamošaitis. Kontrolės komisiją sudaro Vytautas Matonis ir Petras Didelis.

Lietuvos Diplomatijos istoriją buvo sutikęs parašyti Lietuvos pasiuntinybės patarėjas Šveicarijoje dr. Albertas Gerutis. Jam mirus, tą darbą baigti sutiko Stasys Lorzaitis, jr. ir šiuo metu veiklas jau yra paruoštas išleidimui į pasaulį.

• PROF. VYTAUTAS LANDSBERGIS, Sąjūdžio pirmininkas, atvyksta birželio pabaigoje ir lankysis Washingtone kur susitiks su aukštais JAV valdžios pareigūnais, Chicagoje ir New Yorke.

• REGINA B. PETRAUSKIENĖ, Clarks Summit, Pa., užsisakydama sau Dirvą, kartu užsakė ją ir savo dukrai DIANAI PETRAUSKAITEI, Cleveland Hts., Ohio.

Sveikiname naujas skaitytojas.

• ROMAS VEITAS, Milton, Mass., ALT S-gos Bostono sk. pirmininkas, atnaujindamas prenumeratą pridėjo auką Dirvai paremti 30 dol. Ačiū.

• ARCH. J. STELMOKAS Lansdowne, Pa., Dirvai paremti atsiuntė 20 dol. Ačiū.

• TĖV. DR. TOMAS ŽIŪRAITIS, O.P., Washington, D.C., LSS Skaučių Sesių kapelionas, Dirvai paremti atsiuntė 20 dol. Ačiū.

• JURGIS KIZLAUSKAS, Jamaica, N.Y., atnaujindamas prenumeratą, Dirvai paremti pridėjo 25 dol. Ačiū.

• ALT Lake apskr. skyriaus valdyba, per išd. Birutę Vilutiene, Dirvai paremti atsiuntė 25 dol., su linkėjimu toliau tęsti lietuviško žodžio darbą. Ačiū.

• ALBERTAS MISIŪNAS Detroit, Mich., atnaujindamas Dirvos prenumeratą pridėjo 25 dol. padidinimui įnašo Vilties draugijoje. Ačiū.

• J. PARŠELIŪNAS, Brampton, atnaujindamas prenumeratą pridėjo auką Dirvai paremti 25 dol. Ačiū.